

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іспанської та французької філології**

**Кваліфікаційна робота магістра на тему:
«Функції та роль неологізмів у сучасній іспанській мові»**

*Допущено до захисту
«___» _____ 2022 року*

Студента(ки) групи МЗмлі 01-21
факультету романської філології і перекладу
освітньо-професійної програми
Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії
та міжкультурна комунікація (іспанська мова
і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Лях Анастасії Сергіївни

*Завідувач кафедри
іспанської та французької
філології*

Науковий керівник:
Доктор філологічних наук, професор
Кагановська О. М.
(науковий ступінь, вчене звання, ім'я, прізвище)

_____ Залеснова О.В.
(підпис) (ім'я, прізвище)

Чотирибальна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA DE UCRANIA

UNIVERSIDAD NACIONAL LINGÜÍSTICA DE KYIV

Departamento de Filología Hispánica y Francesa

TRABAJO DE FIN DE MÁSTER

sobre el tema: « FUNCIONES Y PAPEL DE LOS NEOLOGISMOS EN EL
ESPAÑOL MODERNO »

Autorizado a la defensa

« ____ » _____

De la estudiante de grupo M3mli 01-21
de la facultad de Filología Románica y
Traducción
área de formación profesional
Estudios modernos de lingüística y
traducción, comunicación intercultural
(español y segunda lengua extranjera)
en la especialidad 035 Filología
Anastasia Liakh

Dirigente científico:
Doctor en ciencias filológicas
Kaganovska O.M.
(grado, título universitario, nombre, apellido)

*Jefe de departamento de
Filología Hispánica y Francesa*

(firma) **Zalesnova O.V.**
(nombre, apellido)

Nota _____
Calificación final _____
Evaluación ECTS _____

ANOTACIÓN

Головною метою даної магістерської роботи було дослідження особливостей перекладу неологізмів іспанською мовою. А також функцій та роль неологізмів у сучасній іспанській мові. Було проведено дослідження теоретичних аспектів вивчення особливостей неологізмів; вивчення лексико-семантичних особливостей іспаномовних неологізмів та способів їх перекладу українською мовою. В магістерській роботі були наведені найяскравіші приклади неологізмів та іспанського та українського перекладів.

Приклади використання неологізмів у текстах та їх переклад можуть знайти своє застосування щодо соціального та політичного життя Іспанії, а також на лекціях з лінгвокраїнознавства.

Основою практичної частини магістерської роботи становили внески у дослідження неологізмів таких лінгвістів, як В. П. Березинський, І. І. Борисенко, Л. М. Василькова, О. А. Войцева, Ю. А. Жлуктенко, Л. В. Туровська, Л. М. Чумак та ін.

Ключові слова : переклад, неологізм, трансформація, аналіз, новоутворення, система, інновація, слово, форма.

ВСТУП

Виникнення нового є сутнісною властивістю будь-якої системи, наслідком її розвитку, руху вперед, невід'ємною ознакою та свідченням її життєздатності. Поява нових слів у системі мови будь-якого народу є яскравим прикладом цієї тенденції та підтвердженням двох головних принципів мовної системи – її динамізму та відкритості. Зазначимо, що будь-яка мовна система володіє власною внутрішньою структурою і є самостійним об'єктом вивчення у науці (теоретична лінгвістика). Однак важливо наголосити, що жодна жива мовна система не існує поза її носіями, поза людиною. Поява нових слів зумовлена діяльністю людини, внаслідок якої з'являються нові реалії, що потребують найменування; її міжкультурною комунікацією, внаслідок якої відбувається запозичення іншомовних слів та їх поступове присвоєння рідною мовою; а також щоденною активністю індивіда, результатом якої часто стають okazionalizmi.

Мовна діяльність окремо взятої людини ґрунтується на нормах і принципах тієї мовної системи, до якої вона належить, проте вона є індивідуальною для кожної індивіда та ґрунтується на його особистому досвіді. Зауважимо, що вивчення особливостей мовної діяльності людини здійснюється в рамках психолінгвістичної науки.

Неологізм – яскраве свідчення соціальної природи мови. Реальність, що постійно змінюється, розвиток суспільства, прогрес науки, техніки, культури нерозривно пов'язані з людиною, з її духовною і матеріальною діяльністю. У розвинених мовах кількість неологізмів, зафіксованих у засобах масової інформації та Інтернет середовищі протягом одного року, становить десятки тисяч. Це зумовлено соціальною потребою в номінації всього нового та в його осмисленні, внутрішньомовними факторами – тенденціями до економії, уніфікації, системності мовних засобів, етимологією, завданнями експресивно-емоційної стилістичної виразності. І тому в даний час запозичення з інших мов, головним чином англійської мови, складають більшу частину іспанських неологізмів, за ними йдуть лексичні кальки англійських слів і виразів і відносно

невелику групу складають запозичення з французької, італійської, арабської, російської, японської та інших мов. Також в іспанській мові на позначення нових понять і явищ виникають суто іспанські неологізми, утворені різними способами, як-от афіксальний, аббревіація, усічення, акронімія, а також складні словотворчі моделі, серед яких виділяється поєднання словоскладання та контамінації. За своєю структурою та моделями творення неологізми сучасної іспанської мови включають аббревіатури, бленди або телескопічні слова, неологізми, утворені не лише шляхом словоскладання, а й метафоричного перенесення.

Сьогодні неологізми пов'язані практично зі всіма сферами сучасного іспаномовного суспільства. Неологічні одиниці активно використовуються у різних сферах знання: праві, медицині, комп'ютерних технологіях, економіці, бізнесі, а особливо сферах, пов'язаних з новими технологіями. Через динамічність процесу неологізації сучасної іспанської мови неологізми потребують глибокого вивчення, щоб сконцентрувати увагу на визначенні змін та ключових тенденцій у подальшому розвитку словотворчої системи іспанської мови.

Безперервний розвиток світу є природним двигуном виникнення нових слів, тому необхідність вивчення нових лексичних одиниць не викликає сумнівів. Таким чином, актуальність теми, обраної для нашого дослідження, визначається необхідністю поглибленого вивчення природи іспанських неологізмів та способів їхнього перекладу. Особливо слід звернути увагу на специфіку виникнення нових слів та їх адаптацію у мові у зв'язку із зростаючим інтересом до іспанської мови та її роллю у сфері міжнародних контактів.

Особливий внесок у дослідження неологізмів загалом зробили такі лінгвісти, як В. П. Березинський, І. І. Борисенко, Л. М. Василькова, О. А. Войцева, Ю. А. Жлуктенко, Л. В. Туровська, Л. М. Чумак та ін. Однак, незважаючи на велику кількість лінгвістичних праць, присвячених новоутворенням в різних мовах світу, неологізми сучасної іспанської мови не ставали об'єктом ґрунтовного наукового дослідження, що обумовлює

актуальність теми нашої роботи «Особливості перекладу неологізмів іспанською мовою».

Об'єктом дослідження є неологізми в іспанській мові.

Предмет дослідження – лексико-семантичні особливості іспаномовних неологізмів та способи їх перекладу.

Мета дослідження полягає у дослідженні теоретичних аспектів вивчення особливостей неологізмів; вивченні лексико-семантичних особливостей іспаномовних неологізмів та способів їх перекладу українською мовою.

Для досягнення обраної мети поставлено наступні **завдання**:

- уточнити поняття та особливості неологізмів у сучасній іспанській мові
- розкрити основні підходи до класифікації неологізмів;
- вивчити джерела та способи утворення неологізмів в іспанській мові;
- дослідити особливості функціонування неологізмів у сучасній іспанській мові;
- охарактеризувати способи словотворення і структурні типи неологізмів у сучасній іспанській мові;
- визначити способи відтворення іспанських неологізмів в українському перекладі.

В основу дослідження покладено такі **методи**: теоретичний аналіз літературних джерел з проблеми дослідження, метод суцільної вибірки, метод класифікації та аналіз емпіричного матеріалу.

Теоретична значущість дослідження полягає у спробі уточнити словотвірні моделі неологізмів сучасної іспанської мови та зробити внесок у вивчення способів їхнього перекладу.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих висновків та результатів для читання лекцій та проведення практичних занять з теорії та практики перекладу, щодо особливостей іспанських неологізмів. Крім того, приклади використання неологізмів у текстах та їх переклад можуть знайти своє застосування щодо соціального та політичного життя Іспанії, а також на лекціях з лінгвокраїнознавства.

Представлений в роботі матеріал може бути використаний студентами при дослідженні даної проблеми.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, які включають шість підрозділів, висновків та списку використаної літератури (66 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 74 друковані сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття та особливості неологізмів у сучасній іспанській мові

У національних мовах світу щодня з'являються нові слова, які можуть номінувати нові явища, або ж бути результатом мовотворчості самих носіїв мови. Лінгвісти вказують, що процес неологізації «веде до появи інновації насамперед на рівні лексики, а також на рівнях інших підсистем» мови, тому в широкому значенні неологію потрібно розуміти як «науку про нові явища мовної системи загалом» [15, с. 56]. Перш за все у даному дослідженні нас цікавить визначення поняття «неологізм».

Неологія – порівняно молода галузь лексикології, що знаходиться у стані постійного розвитку. Неологія визначається як розділ мовознавства, що займається вивченням неологізмів (їх різновидів, способів утворення, сфер вживання тощо). У сферу цієї науки входить виявлення шляхів пізнання нових слів, значень та їх поєднань, аналіз закономірностей їх появи, вивчення моделей їх утворення, розробка принципів ставлення до нових словникових одиниць та їх лексикографічна обробка [25, с. 12]. Значну роботу над вивченням та формулюванням теорії неології провели найбільші вітчизняні мовознавці І. А. Бодуен де Куртене, О. М. Волченко, Ю. В. Зацний, Ю. А. Жлуктенко, В. П. Березинський, І. І. Борисенко, Н. В. Кондратенко, Н. В. Кучумова, О. В. Ткачик, Н. В. Роговська та ін., а також такі зарубіжні вчені, як М. Boardman, L. Bauer та інші. Статусу окремої галузі мовознавства неології надали наприкінці 70-х років минулого століття. Проте, ще Л. В. Щерба визначив першорядне завдання цієї науки, зазначивши, що словниковий склад актуальної літературної мови перестав бути раз і назавжди закріпленою, монолітною масою. Навпаки, він завжди змінюється: з'являються нові слова, старі значення втрачають актуальність, унаслідок чого утворюються нові значення, деякі лексичні одиниці залишають лексикон носія мови або назавжди, або лише на якийсь час, інші слова з пасивного вокабуляра переходять в активний [29].

Щодо об'єкта неології – нових слів чи неологізмів, слід зазначити, що сьогодні для опису лексичних одиниць, що виникають, у сучасній лінгвістиці вживаються кілька близьких за змістом термінів. До них входять терміни «неологізм», «новоутворення», «нововведення» та «інновація» [34, с. 78]. Кожен з них має окрему конотацію, що визначає вживання слів. Найпоширенішим вважається поняття «неологізм», обране нами для вживання під час роботи над дослідженням.

Сьогодні серед мовознавців прийнято виділяти два типи нових слів: загальномовні неологізми або просто неологізми, та індивідуальні, мовні неологізми, або, згідно з іншою назвою, okazіональні слова, okazіоналізми. Перша група містить нові слова або значення, що фіксуються в мові, та називають нові явища і предмети. В епоху науково-технічної революції та прискореного духовного прогресу з'являється велика кількість таких слів, і належать вони до різних словотвірних моделей мови. Враховуючи факт зв'язку мови та мовлення, варто наголосити, що так чи інакше неологізми відносяться до фактів мови, бо вони утворюються не так завдяки виразно-емоційним потребам окремої особистості, як завдяки потребі суспільства в комунікації, яке дає назви новим предметам, фактам, поняттям, явищам тощо [25, с. 13].

У мовознавстві сам термін «неологізм» уперше з'явився 1735 року у французькій мові. Його значення було таким: вживання чи звичка вживання нових словникових одиниць, інновацій у мові, і навіть нове слово чи вираз. З того моменту поняття «неологізм» почало застосовуватися до нових слів усіх мов світу [25, с. 23].

У вітчизняному мовознавстві нові слова активно досліджуються з 60-х років ХХ століття, про що свідчать монографії, дисертаційні роботи, численні статті, в яких неологізми розглядаються в різних аспектах: лексикологічному, соціолінгвістичному, нормативному, стилістичному, ономасіологічному (праці О. М. Волченко, Ю. В. Зацний, Ю. А. Жлуктенко, та ін.).

Інтенсивне поповнення словника новими словами, а також активне словотворення, що відзначаються останнім часом, є безперечними факторами, у зв'язку з чим є необхідним лінгвістичне вивчення нової лексики.

Неологізм (від грец. *neos* «новий» та *logos* «слово») – слово, значення слова чи словосполучення, яке нещодавно з'явилося у мові. Неологізми виникають через суспільну необхідність для позначення нового предмета або явища, які зберігають відчуття новизни для носіїв мови, ще не увійшли або не входили до загальнолітературного вжитку.

Звертаючись до іспаномовних джерел, можна знайти схоже трактування поняття неологізму. Так, наприклад, у словнику королівської академії іспанської мови неологізм визначається так: «*neologismo – vocablo, aserción o giro nuevo en una lengua*». Таким чином, поняття неологізму, незалежно від мови, в якій він вживається, може бути пояснено як нове слово, значення або вираз у мові.

У ході пошуку поняття слова «неологізм» вдалося з'ясувати, що він має велику кількість дефініцій. Найбільш простим визначенням неологізму є таке: будь-яке нове слово або вираз, що з'являється в мові. Дане визначення відрізняється своєю лаконічністю та широтою охоплення поняття, але водночас воно є надто загальним для детального вивчення характеру цього явища [25, с. 17].

Як слушно зауважує І. В. Кучеренко, у сучасній лінгвістиці лексичні одиниці традиційно розглядають як результат динамічних процесів, які відображають адаптацію мови до змін, що постійно відбуваються в політичній, соціально-економічній і культурній сферах діяльності сучасної людини [14, с. 101]. Для сучасної лінгвістичної науки властиве вживання терміна «інновація» на позначення нових явищ на різних рівнях мови: лексичному, семантичному, морфологічному. Термін «інновація» з урахуванням своєї внутрішньої форми може бути рівнозначним термінам «новоутворення», «нововведення», але не поняттю «неологізм» [14, с. 101]. При чому останній термін є ширшим поняттям, оскільки до неологізмів належать не тільки лексичні інновації, а й слова, запозичені з інших мов, або ті, що отримали нові значення [2, с. 128]. З іншого

боку, не кожен новотвір можна віднести до неологізму. Термін «інновація» постає родовим поняттям щодо новотворів і неологізмів інших рівнів. У нашій роботі лексичні новоутворення будемо позначати терміном «неологізм», оскільки він максимально повно відображає характер сучасних мовних трансформацій у вокабулярі.

У лінгвістичних джерелах знаходимо різні трактування досліджуваного поняття. Л. М. Чумак під неологізмом розуміє нові за формою або змістом слова чи словосполучення, утворені за традиційними, усталеними або новими словотвірними моделями, запозичення, значення чи відтінки значень слів, які виникли упродовж останнього часу та які для носіїв мови мають відтінок новизни [27, с. 11]. За словами Д. В. Щерби, неологізми позначають нові факти навколишньої дійсності, але, крім застосування в мовній практиці, ще не увійшли до її активного вокабуляра [29, с. 16]. За визначенням О. А. Войцевої, неологізми – це хронологічно марковані поняття, тобто слова і стійкі словосполучення (мовні (узуальні) і мовленнєві інновації), зафіксовані в національних мовах. Основними диференційними критеріями, згідно з якими слово є неологізмом, дослідниця вважає: денотативний, психолінгвістичний (відчуття мовцями «ореолу новизни»), хронологічний (вказівка на існування новотвору в певну історичну добу), локальний. Ступінь «новизни» лексичної одиниці в кожному окремому випадку зумовлений кількістю і якістю нового в семантиці, структурі, фонетиці і графіці мовної одиниці [3, с. 439].

Наявні дефініції можуть бути умовно поділені та віднесені до двох точок зору дослідників-лінгвістів. Згідно з першою, у мовознавстві під терміном «неологізм» маються на увазі слова, які описують нові, раніше не існуючі поняття, що виникають у ході пізнання та освоєння людиною навколишньої дійсності. Згідно з другою точкою зору, під неологізмом розуміють не тільки зовсім нові словникові одиниці, а й слова, що набувають нового значення або по-новому описують старі поняття.

Прихильники першого підходу вважають, що неологізми є словниковими одиницями і словосполученнями, які виникають у мові в ході розвитку культури

і техніки, умов життя людей і сприймаються як нові. Цього підходу дотримуються І. В. Арнольд, О. В. Коляса. Основна ідея вищезазначеного визначення полягає в тому, що неологізм – це абсолютно нова, раніше невідома номінація предмета чи явища. Так, І. В. Арнольд у своїх працях з лексикології вказує, що неологізм – це будь-яке слово або стійкий вираз, створений відповідно до продуктивних мовних моделей цієї мови і сприймається носіями даної мови як щось нове. Як зазначає автор, подібні нові слова та вирази можуть існувати у мові впродовж різних проміжків часу [25, с. 56].

Іншої позиції дотримуються такі лінгвісти як О. В. Ткачик, Н. В. Роговська. Під неологізмами вони розуміють такі слова та словосполучення, які створюються за допомогою існуючих мовних засобів, запозичуються або змінюють своє значення через культурний та науково-технічний прогрес у суспільстві, служать для вираження нових характеристик та ознак слова, уточнення старих понять, а також для досягнення необхідного емоційно-естетичного (емоційно-стилістичного) ефекту. Іншими словами, неологізм – це слово, значення слова або словосполучення, що з'явилося в мові нещодавно для позначення невідомого раніше предмета, явища чи висловлювання нового поняття [24].

На думку О. В. Ткачик, «неологізм є нове слово (стійке поєднання слів), що відповідає потребам спілкування, нове за значенням і за формою (або тільки за значенням, або лише за формою), створене за словотворчими законами даної мови або запозичене з іншої мови та сприймається носіями даної мови як нова протягом деякого часу». Враховується і форма, і значення тієї словникової одиниці, яку можна назвати неологізмом [24, с. 37]. Неологізми лексичні одиниці і значення слів, які зберігають забарвлення новизни, і увійшли в мову завдяки суспільній необхідності для номінації нових предметів і понять, а також нових найменувань вже відомих об'єктів думки, тобто неологізм з'являється в мові не одноразово, а функціонально закріплюється в ній. Для цього нове слово має пройти етапи соціалізації (закріплення у суспільстві) та лексикалізації (закріплення у мові). У процесі так званої соціалізації неологізми спочатку

можуть входити до лексики лише невеликого кола людей, проте за умови відповідності слова вимогам фонетичного боку мови-реципієнта та виразності, неологізм може отримати більшого поширення. У результаті слово переходить у загальнонародну лексику [24, с. 37]. Далі йде процес його лексикалізації. Пройшовши етапи аналізу та затвердження, лексична одиниця реєструється у словнику неологізмів.

Один із найважливіших критеріїв закріплення неологізму у словнику – його поява у різних джерелах мовного матеріалу протягом тривалого часу. Тим не менш, і в цьому випадку через різні причини не всі неологізми потрапляють у словник; є тимчасовий період, протягом якого неологізм, навіть будучи поширеним і широко використовуваним носіями мови, словом залишається незафіксованим у словниках.

У неології існує низка підходів до тлумачення природи та особливостей неологізмів як мовних одиниць. На думку прихильників стилістичної теорії неологізмів, до нових слів слід відносити стилістично марковані слова та значення слів, при вживанні яких чітко помітний ефект новизни. Так, лінгвісти базовою характеристикою поняття неологізм вважають саме новизну лексичної одиниці, у чому з ним погоджуються багато вітчизняних лінгвістів [10, с. 166]. Проте згаданий критерій не можна вважати провідним у визначенні неологізму. По-перше, на думку багатьох мовознавців, поняття новизни досі досить генералізоване. По-друге, згадується суб'єктивність почуття новизни під час використання неологізмів.

До того ж, слід зазначити, що відчуття новизни, яке має бути притаманне кожному неологізму носить психолінгвістичний характер: це почуття більшою мірою обумовлено сприйняттям слова певним носієм мови, її здібностями та навичками, ніж мовою-системою. Як ми знаємо, поняття неологізму було висунуто саме мовознавством, отже, це її завдання – дати визначення даному поняттю, яке, звичайно ж, буде відмінним від психолінгвістичного.

У процесі визначення новизни важлива роль належить факту популярності/невідомості носію мови будь-якої лексичної одиниці, ступеня її

поширеності, знаходження слова в активному чи пасивному запасі мови. Саме тому деякі носії мови можуть помилково відносити до неологізмів незнайомі їм слова чи невідому їм застарілу лексику, так звані історизми та архаїзми. Деякі слова навіть у момент появи не несуть у собі ознаки новизни, і сприймаються носієм мови як неологізми. Отже, можна дійти невтішного висновку, що ознака новизни становить значну частину поняття неологізму, проте не можна брати лише її за основу.

Другою теорією виступає психолінгвістична теорія, згідно з якою неологізмом є будь-яка мовна одиниця, яка не зустрічалася в індивідуальному мовному досвіді носія мови до певного періоду. Ця теорія знаходить підтримку низки вчених, зокрема О. В. Горбач, який у своїх дослідженнях акцентує увагу на суб'єктивному аспекті новизни неологізмів [6]. Можна помітити деяке протиставлення цієї теорії стилістичній, адже у своєму дослідженні вона зазначає, що архаїзми можуть сприйматися як нові одиниці мови саме через життєвий досвід, мовні навички та уміння носіїв мови.

Існує лексикографічна теорія, яка найпоширеніша у західній лінгвістиці, і пояснює неологізм як нове слово, не зафіксоване у словнику. Вона є основою концепції словника англійських неологізмів Д. Барнхарта, її дотримуються французькі лексикографи. При цьому французькі лінгвісти вважають новими словами і семантичні неологізми (існуючі слова, які набули нового значення) і додають їх у словники. Все ж і в цієї теорії є критики, які вважають, що, по-перше, згідно з цією теорією, неологізми є тільки в мовах з писемністю, а мови, що існують лише в усній формі, не можуть мати неологізми. Ще одним аргументом проти такого позитивістського визначення неологізмів є факт, що фіксація неологізму у словнику залежить від лексикографічної ситуації загалом. Якщо лексикографічний опис мови лише починається, стає досить складним відокремлювати слова, що недавно виникли, від давно існуючих. На підставі цього можна зробити висновок, що лексикографічний аспект неологізмів доцільно використовувати як один із компонентів комплексного методу визначення неологізмів, але не як єдино вірну ознаку [29, с. 15].

Прихильники денотативної концепції вважають, що неологізм є словом, що означає нове явище (денотат) або поняття. Слід зазначити, що ця теорія є однією із найпоширеніших. Нові слова, що позначають реалії, є найчисленнішим пластом нової лексики. Більшістю критиків цієї концепції відзначається той факт, що вона не розглядає лінгвістичні причини утворення нових лексичних одиниць (тенденція до виразності, уніфікації). Також вони відзначають, що іноді нові слова позначають різні з погляду новизни поняття та явища. Наприклад, існують неологізми, які позначають лише гіпотетично існуючі реалії, і відповідно до цієї теорії ці слова не входять до категорії неологізмів [29, с. 15]. Отже, можна дійти невтішного висновку, що не завжди неологізм позначає реалії.

Послідовники структурної концепції вважають, що до неологізмів слід відносити лише лексичні одиниці, які мають абсолютно нову структуру. Найчастіше під цим розуміються незвичайні для мовлення поєднання звуків, непохідні, невмотивовані одиниці. На підставі даних критеріїв до неологізмів неможливо віднести звичайні похідні слова, оскільки вони побудовані традиційними для мови, відомими морфемами, широко відомі більшості носіїв мови і можуть бути використані в будь-який період мовного розвитку. У такому разі слова з абсолютною формальною новизною здаються чимось рідкісним або навіть неможливим.

Нові слова підкреслюють актуальність інформації і дають позначення поняттям і явищам, що недавно виникли. Тобто неологізми виконують номінативну функцію, задовольняючи потреби соціуму називати предмети та явища. Наприклад, слова у сфері інформаційних технологій (*cuenta*, *Wi-Fi*, *Internet*, *archivo*), політики (*acusación*, *orador*), туризму (*descuento*, *bajo costo*, *ecoturismo*) і т.д. До того ж, неологізми привертають увагу читача, змушують його ставити запитання і викликають інтерес. Часом неологізми вживаються частіше, ніж їх еквіваленти в мові-реципієнті через те, що вони точніше і яскравіше визначають той чи інший концепт.

Найчастіше нові слова входять у мову через відсутність номінативних одиниць для різних предметів та явищ. Зазвичай, це продукти науково-технічного прогресу, результат взаємодії культур, загальносвітові потрясіння. З метою уникнення ємного описового перекладу для передачі того чи іншого концепту, мова приймає нове слово, яке вже існує в іншій мові. За словами французького лінгвіста А. Мартінета, зміна мови є компромісом між потребами у комунікації та прагненням людини мінімізувати комунікативні зусилля. Отже, через стислість нових понять порівняно з рідними еквівалентами, виконується функція економії лексичних засобів [43, с. 18] Це завдання виконується за допомогою не тільки запозичень, а й слів, що виникли на основі самої мови. Наприклад, іменник *verdiblanco*, утворений від іспанських *verde* зелений і *blanco* білий, позначають гравця футбольної команди Реал Бетіс Баломпіє, форма та значок яких виконана у білому та зеленому кольорах. А за асимільованим запозиченням *acuagym* стоїть поняття аеробний вид спорту, яким займаються у воді [43, с. 19].

Неологізми слугують, з одного боку, для номінації нових чи ще не названих понять, реалій, а з іншого – для заміни традиційно вживаних найменувань новими, що спричинено різними чинниками. До таких чинників слід віднести прагнення до мовної економії, виразнішого, точнішого найменування, уніфікації номінативних моделей, експресивно-стилістичного оновлення, з причин соціокультурного, соціально-політичного, пуристичного, евфемістичного характеру тощо. Як справедливо зауважує О. В. Сегеда, потреба у власне номінативних неологізмах особливо гостро постає в час формування літературної мови народу або її окремих стилів, коли, зокрема, зростає роль свідомого, цілеспрямованого їх творення окремими індивідами. Номінативно-експресивні неологізми особливо швидко виникають, як й зникають, у розмовній мові, передусім у жаргонах [20].

Номінативні неологізми, виконуючи номінативну функцію, називають нові явища чи поняття, які виникають внаслідок розвитку соціуму і технічного прогресу. Необхідно відзначити, що базову частину номінативних неологізмів

спочатку більшою частиною складає в основному вузькоспеціальна лексика, яка не має, як правило, синонімів, через що стає загальноновживаною [20].

При створенні неологізмів одним із найважливіших елементів є їхня семантична однозначність та мотивованість. Вузькоспеціальні терміни, що входять до числа номінативних неологізмів, зазвичай стилістично нейтральні в емоційно-експресивному відношенні [43, с. 30].

На відміну від номінативних, стилістичні неологізми утворюються від уже існуючих у мові лексем і мають синоніми. Але з огляду на те, що даний тип, як і номінативні неологізми, переходить у клас повсякденної лексики, вони характеризуються образністю лише на перших етапах його появи, яка з часом втрачається [43, с. 30].

Слід зазначити, що неологізми є стилістично-маркованими словами з характерною новизною, що є однією з їх ознак і не є домінуючою властивістю неологізмів.

У складі неологізмів особливе місце посідають так звані індивідуально-стилістичні неологізми – слова, створені письменниками, публіцистами з певною художньою метою. Дані неологізми поєднує з okazіоналізмами вживання їх у межах контексту. В okazіоналізмі часто переважає емоційність, експресивне значення, відображається суспільне життя народу [8, с. 24].

Неологізми допомагають пізнавати історію розвитку суспільства. Неологізми, які виникли разом із новим поняттям, предметом, не відразу входять у активний склад лексики. Коли нове слово стає загальноновживаним, воно перестає бути неологізмом (наприклад, *cosmonauta*, *granja colectiva*). Таким чином, неологізми в мові необхідні для поповнення словникового запасу мови та для стилістичних цілей.

Підсумовуючи, слід зазначити, що сучасна дійсність диктує свої правила, привносячи зміни як до соціуму, так і до його життєдіяльності і, отже, до мовної системи. Таким чином, неологізми не тільки вносять нове в мову, приводячи її у відповідність до реалій навколишнього світу, допомагають носієві тієї чи іншої мови виражати емоції та почуття. Процес поповнення мови неологізмами

постійний і нескінченний, оскільки якщо розвивається суспільство, то й мова розвивається разом із ним.

Отже, неологізм – це інновація на лексичному рівні, яка виникла на основі мовних змін. Відмінність між неологізмом та неологізацією вважається відмінність між процесом та продуктом. Неологія – це наука, яка досліджує неологічні процеси. Неологічний характер лексичної одиниці може бути визначений лише мовцем та зникає в той момент, коли слово припиняє сприйматися адресатом як нове. Для входу лексичної одиниці у мовну систему, вона повинна бути прийнятою, засвоєною та регулярно вживаною комунікантами в певних ситуаціях та контекстах. Для успішної інтеграції слова в мовній системі лексична інновація повинна відповідати вимогам методологічних, соціолінгвістичних та лінгвістичних критеріїв.

1.2. Основні підходи до класифікації неологізмів

Для пізнання сутності будь-якого мовного явища недостатньо виділити його з однорідного класу шляхом вказівки визначальних ознак; необхідний аналіз його сутності у різних проявах. Цій меті зазвичай служать різного роду класифікації, що дозволяють уявити систему підпорядкованих понять. У неологічних дослідженнях зустрічаються різні види класифікацій нових слів, які відповідають тому чи іншому аспекту дослідження інновацій. Нові слова відрізняються своєю стилістичною маркованістю, вживаністю, походженням («своє» та «чуже»), різняться семантичними особливостями, граматичними ознаками. Все це науковці використовують як підставу класифікації неологізмів.

Однією з центральних класифікацій є класифікація щодо належності неологізмів до мовної системи. Виділяють неологізми мовні та okazіональні.

Мовні неологізми загальноновживані та входять до активного словника носіїв мови. Okазіональними називаються слова, вживання яких зафіксовано одного разу у певному контексті.

За способом вживання нових лексичних одиниць неологізми ділять на дві групи: слова, що вживаються okazіонально, і слова, що узуально вживаються.

Лінгвісти зазначають, що okazіоналізми здебільшого належать мовній системі, а не мовній нормі і завжди залежать від контексту. Узуальні слова, навпаки, входять до лексичного складу мови та належать мовній нормі.

Отже, слід розрізняти також мовні (загальні) та індивідуально авторські неологізми, тобто ті, які увійшли в мовний побут внаслідок соціально-політичних, наукових, культурних змін, і ті, що створені авторами з метою посилення впливу художнього слова на читача. Особливо багато okazіоналізмів має місце в інтернет-просторі. Прагматично мотивоване, навмисне відхилення від орфографічного вигляду слова створюється для досягнення стилістичного ефекту або надання слову нової конотації. У виразі: “Hay gente de la Berdadera Hizquierda que de tanto ponerse para la izquierda ha dado la vuelta completa y ahora está a la derecha” (Suki (@SantaSuki)). / «Є люди в партії Бердадера Іск'єрда, які так прагнули вліво, але перевернулися і стали правими» – навмисне порушення правил правопису (Berdadera Hizquierda) замість «Verdadera Izquierda»), що не змінює при цьому вимови слів, покликане тонко висміяти партію лівих. Подібну іронічну функцію мають, наприклад, слова «allude» замість «ayuda» (допомога), «haber» замість «a ver» (подивимося) та ін.

Серед багатьох спроб мовознавців створити універсальну класифікацію неологізмів, можна виокремити кілька найчастотніших критеріїв створення типологій неологізмів у різних мовах:

- за видом мовної одиниці (за формою);
- за ступенем новизни;
- за видом реалії, що позначається;
- за способом утворення.

За ступенем новизни та етапом входження до мовної системи виокремлюють також наступні групи неологізмів: неологізми; потенційні слова; okazіональні слова [50].

За співвідношенням змісту та форми виокремлюються такі групи слів:

- власне неологізми, які мають новизну форми та змісту;
- трансформації (старе значення позначається новою формою);

– новотвори (морфеми, які вже існують в мові, але складені у новому порядку);

– семантичні неологізми (вже наявна форма вжита на позначення нового значення) [10, с. 166].

За сферою вживання неологічні одиниці поділяють на: міжстильові, властиві певному стилю, неологізми властиві більш вузьким функціональним сферам. За активністю вживання можуть бути неологізми активного або пасивного вживання. За походженням також виділяють власне мовні неологізми та запозичення: (внутрішні запозичення – із власних соціальних чи територіальних діалектів; зовнішні – запозичення з інших мов). За стилістичним забарвленням неологізми можуть бути стилістично забарвленими або нейтральними [10, с. 167].

У мовленні їх вживання помічається частіше, що проводить їх адаптацію і занесення в словники. Тим часом, функціональний аспект вивчення нових лексичних одиниць припускає наявність ще одного критерію, це спосіб створення неологізмів. З урахуванням способу появи неологізмів вони поділяються на такі групи (за класифікацією Луї Гілберта):

1. Фонологічні неологізми;
2. Синтаксичні неологізми;
3. Семантичні неологізми;
4. Неологізми-запозичення [43, с. 78]

Неологізми першої групи створюються з окремих звуків, відрізняються високим ступенем новизни (незвичайність форми), їх відносять до «сильних неологізмів».

З назви синтаксичних неологізмів випливає, що вони створюються шляхом комбінації існуючих мовних знаків (мається на увазі словотворення чи словосполучення). Усередині цієї групи виділяють також морфологічні та фразеологічні неологізми [43, с. 79]

Семантичні неологізми, описані в інших класифікаціях, створюються шляхом зміни значення слова.

Що стосується класифікацій неологізмів як в іспанській, так і в будь-якій національній мові, насамперед розрізняють: неологізми-слова (лексичні неологізми) та неологізми-значення (семантичні неологізми).

Неологізми-слова створюються за продуктивними моделями або запозичуються з інших мов. Наприклад, *cosmonauta* – космонавт, *astronauta* – астронавт, *europaización* – європеїзація, *computador* – комп'ютер тощо.

Неологізми-значення утворюються шляхом переосмислення існуючих лексичних значень слів. Так, виникли нові значення у слів *cebra* – зебра (наземний пішохідний перехід), *canal* – канал (пристрій передачі інформації), *ra* – /миша (пристрій для керування курсором у комп'ютері), *memoria* – пам'ять (зберігання інформації в телефоні або комп'ютері) тощо.

Неологізми також класифікують за способом їхнього утворення:

1. Неологізми-запозичення. До них відносять слова, взяті з інших мов для позначення подібних понять (*rock* – рок, *chat* – чат тощо)

2. Ідеографічні неологізми, даний вид неологізмів матеріалізує нові поняття (це наведені вище неологізми-слова *cosmonauta* – космонавт, *astronauta* – астронавт, *computador* – комп'ютер)

3. Стилiстичні неологізми. До них можна віднести неологізми, які є синонімами інших слів (наприклад, *cebra* – зебра взаємозамінна зі словосполученням *paso peatonal* – пішохідний перехід, слово *cazadora* – косуха можна замінити *cuero* – шкіряна куртка, і т.д.). Вони входять у мову завдяки суспільній потребі в оцінних найменуваннях деяких предметів, явищ, дій тощо. та доповнюють існуючий синонімічний ряд. На відміну від перших вони мають додаткове експресивне маркування [43, с. 80].

У лінгвістиці також виділяють:

- споконвічні та запозичені нові слова;
- номінативні та номінативно-стилiстичні;
- прості та складові;
- лексичні та семантичні неологізми;
- мовні та мовленнєві неологізми [43, с. 87].

Широко поширена класифікація нової лексики за тематичною ознакою [43].

Отже, величезний пласт нових слів, що виникли в мові за останнє десятиліття, дав можливість визначити види неологізмів і виділити критерії їхньої класифікації. Вітчизняні та зарубіжні лінгвісти виділяють різні підстави для категоризації неологізмів, виходячи зі своїх лінгвістичних поглядів та приналежності до певних шкіл та напрямків. Класифікація неологізмів може здійснюватися за різноманітними критеріями, а саме – за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо.

1.3. Джерела та способи утворення неологізмів в іспанській мові

Неологізми – одне з явищ, що свідчать про соціальну природу мови. Діяльність, що оточує нас, постійно змінюється, суспільство розвивається з немислимою швидкістю, прогрес науки, техніки, культури нерозривно пов'язані як з духовною, так і з матеріальною діяльністю людини, які, у свою чергу, нероздільні з поняттям мови. Будь-які суспільні зміни неможливі без оперативного мовного забезпечення. Основними факторами виникнення неологізмів в іспанській мові є науково-технічний прогрес і взаємодія з іншомовною культурою [26, с. 17]. Неологізми виникають у певний момент розвитку мови у процесі комунікації виходячи з потреб спілкування, потім вони сприймаються загальномовною лексикою стандартної мови, акцентуються як мовна норма, лексикографічно заносяться в лексику мови, і всередині цього загального процесу розвитку сприймається більшістю носіїв мови як нова.

Мова – складний суспільний феномен. Вона є засобом людської комунікації та перебуває у постійному русі. Можна з упевненістю стверджувати, що мова – дзеркало суспільства. Розвиток суспільства відбивається у численних лексичних одиницях, що визначають суспільні відносини та зміни, які неминуче тягнуть за собою лексичні інновації та перетворення у мові. Це стосується не

лише іспанської мовної системи, а й багатьох інших. Неологізми – свідки суспільного розвитку.

Зміни, що відбуваються в житті соціуму, відображаються насамперед у засобах масової інформації, тому можна сміливо сказати, що насамперед неологізми з'являються саме в пресі та інших видах ЗМІ. Чим швидше розвивається навколишній світ, тим більше неологізмів у ньому з'являється. Науково-технічний прогрес, різні відкриття та винаходи з невблаганною швидкістю змінюють звичне людині середовище. З'являються нові об'єкти сучасної дійсності, кожен з яких з його впровадженням у життя набуває певну назву.

Поява неологізмів, як правило, зумовлюється необхідністю найменування певних предметів і явищ, які раніше не спостерігалися і не використовувалися, кожне нове явище, відкрите в науці, винахід тих чи інших транспортних засобів, ліків, косметичних засобів, предметів домашнього вжитку – все це отримує відображення у мові за допомогою найменування, при цьому є два варіанти позначення нових предметів і явищ у існуючих слів розширюється спектр значень, або з'являються нові слова і словосполучення.

Ключовою рушійною силою розвитку мовної системи є протиріччя, які існують між номінативними й комунікативними потребами комунікантів і наявними мовними засобами. Появі неологізмів в сучасній іспанській мові сприяє взаємодія лінгвальних й екстралінгвальних чинників. Неологізми є результатом мовної зміни. Початок виникнення неологічних одиниць зазвичай відбувається несвідомо та індивідуально всередині однієї з підгруп спільноти. Лексичний рівень національної мови є найбільш чутливим до мовних змін. Неологізмами на лексичному рівні є новотворення, яке є родовим поняттям. Неологічний характер лексичної одиниці визначається різними параметрами. Виникнення неологізму – складний процес, що проходить в кілька етапів. У ході ідентифікації нової лексичної одиниці підсвідомо обирається опорний елемент з опорою на попередній досвід конкретного носія мови, вербальний і невербальний контекст індивідуального знання [12, с. 90].

Однією з основних причин появи в сучасній іспанській мові нових слів і значень, нових словосполучень є словотворчість окремих носіїв мови (авторські неологізми), які креативно переробляють за певними моделями вже відомі слова і створюють абсолютно нові лексичні одиниці як результат індивідуальних продуктів мовної діяльності, призначених для масового вживання.

Джерелом неологізмів є як міжособистісний дискурс, так і дискурс засобів масової інформації.

Нові слова можуть виникати у наступних ситуаціях:

- 1) у зв'язку з потребами позначення нових явищ;
- 2) у зв'язку із заміною старих найменувань новими, що може бути викликано потребами моди на нові слова замість старих;
- 3) у зв'язку з явищем взаємодоповнення, коли вони співіснують зі старими назвами, диференціюючись за стилями, ситуаціями вживання [24, с. 37].

Головними джерелами поширення нових слів у сучасній ситуації є електронні засоби масової комунікації, усне мовлення комунікантів, які належать до різних мовних співтовариств, що дозволяє говорити про збільшення в даний час числа джерел лексичних інновацій та формування нових тенденцій у неології. Засоби масової інформації, й преса зокрема, є одним із головних каналів входження неологізмів до національної мови. Мова сучасної іспанськомовної періодики вимагає гнучкості, спрямованості на масового адресата, універсализації та оновлення номінативних і експресивних засобів.

Віртуальна комунікація є не лише основним засобом поширення нових слів і значень, а й тим комунікативним зразком, який останніми роками визначив основні моделі спілкування: лаконічного, експресивного, такого, що легко запам'ятовується, іноді епатує. Це зумовлює створення через традиційні мовні засоби нетрадиційних мовних одиниць (слів-злитків, різних аббревіатур, омофонів і паронімів, слів зі спрощеним написанням тощо), які часто вступають із раніше відомими словами у відносини синонімії [25, с. 90].

Проте у наш час більшість неологізмів сучасної іспанської мови з'являється завдяки Інтернету. Створення нових, раніше не існуючих видів

інтернет-ресурсів, явищ, найменувань посад та технологій, пов'язаних з Інтернетом, дає невичерпне джерело виникнення нових слів та виразів.

Розглянемо найбільш поширені інтернет-неологізми. Словосполучення *spam* або *correo no deseado* використовується інтернет-користувачами для позначення масових розсилок, оголошень рекламного характеру особам, які не виявляли бажання їх отримувати. Людей, які розповсюджують спам, в Інтернеті називають *spammer*. Часто на веб-форумах можна зустріти таке явище, як *ofendiendo* «тролінг». Дати цій лексичній інновації якимсь чітке визначення складно. Найпоширеніше значення слова «тролити» – це «за допомогою саркастичних, іронічних або грубих закидів виводити людину з себе в Інтернеті».

Нові слова та висловлювання в інтернет-просторі з'являються внаслідок виникнення нових реалій, зокрема нових найменувань посад та повноважень [18, с. 30]. Так наприклад, співробітника, який відповідає за роботу комп'ютерної Мережі в штатному режимі, користувачі називають *administración*. Людину, яка відповідає за налагодження та роботу сайту в Інтернеті, називають *administrador de página web*. *El moderador* – користувач, який має ширші права порівняно зі звичайними відвідувачами громадських мережевих ресурсів (чатів, форумів), який має право видаляти чужі повідомлення, редагувати їх, а іноді навіть виключати з чатів цілі сторінки користувачів. Внаслідок створення нових технічних засобів, з'явилося таке поняття, як *artilugio*, під яким сучасні користувачі розуміють оригінальний, нестандартний технічний пристрій. Сьогодні *artilugio* (гаджет) можна вважати будь-який цифровий прилад, досить невеликий, щоб надіти на руку або підключити до телефону.

Ще одним технічним неологізмом є слово *el login* – «логін» – це ідентифікатор користувача входу до Інтернет-сервісу [40, с. 109]. Причиною появи цієї лексичної інновації, як і багатьох інших, є прагнення економії, скорочення, і часом до вибору словотворчих парадигм, типовіших для просторіччя.

Всесвітня пандемія коронавірусу, яка розпочалася наприкінці 2019 р., послужила чинником, який спровокував активне творення цілого масиву

неологізмів в іспанській мові. 2020 рік названий безпрецедентним за темпом приросту нових слів [36].

Сьогодні термін «coronavirus», що вживається на позначення небезпечного інфекційного захворювання, глибоко проникає у багато сфер комунікацій, і ми безпосередньо беремо участь у формуванні смислів навколо нього. Дане поняття почало чинити помітний вплив на лексичний фонд сучасної іспанської мови, проникаючи в різні сфери, від поп-культури до наукових статей, що говорить про його динамічність і поступове вкорінення в мові та культурі. Якщо термін «коронавірус» виник ще у 1960-ті рр. і досить давно використовувався у наукових та медичних колах, то найменування *COVID-19* (або *CV*, *C-19*) є новим словом, яке виникло у 2020 р. Вперше його було зареєстровано 11 лютого 2020 р. у доповіді Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). *COVID-19* – це аббревіатура від англ. *coronavirus disease 2019 (enfermedad del coronavirus)* [36].

У розмовному стилі мовлення переважно використовується скорочений варіант назви захворювання *corona*, а з часом виникли похідні від нього неологічні висловлювання, наприклад: *coroner* – «людина, яка втекла в провінцію, щоб уникнути зараження», *ser coronado be* – «підхопити коронавірус» або *coronic* – «заражений», «переносник вірусу», *tiempo de corona* (час коронавірусу). Використовуються й неологізми, утворені від назви вірусу, які містять у своєму складі префікси: *era pospandemia*, *poscovid*, *precoronavirus*.

На початку XXI століття у світі дедалі більший вплив має глобалізація, тобто процес стирання національних кордонів, всесвітня політична, економічна та культурна інтеграція. Яскравим прикладом інтеграційних процесів є виникнення Європейського Союзу (ЄС) та Світова Торгова Організація (СОТ). Процес глобалізації торкається всіх сфер життя суспільства. У минулому столітті світ вступив у постіндустріальну фазу розвитку, для якої характерна першорядність високих технологій, інформатизація та повсюдна комп'ютеризація, що стало невід'ємною частиною людського суспільства. У XXI ст. широкого поширення набув Інтернет, без якого життя сьогодні важко уявити. Відбулися великі зміни в економічній, політичній та соціальній сферах

життя суспільства. Протягом останніх років у світовій політиці одна одною постають різні гострі проблеми.

Іспанія не стоїть осторонь глобалізаційних процесів, а є їх безпосереднім учасником. Як і на інші країни, на неї впливають економічні кризи, динамічні зміни у політичній, безпековій сфері, інноваційні технології, які спричинили появу нових предметів, явищ і процесів. У зв'язку з цим різко збільшилися міжнародні контакти, відбулися перетворення інтелектуального арсеналу людства, становлення нового типу мислення і, як наслідок, розвиток нових тенденцій та явищ у світовій мовній системі. Очевидно, що перелічені процеси само собою передбачають прогресуюче взаємопроникнення різних мов і культур, що реалізується за фактом через безперервну взаємодію універсальності, подібності націй та мов – з одного боку – та унікальності, самобутності життя кожного народу та кожної національної мови – з іншого. В результаті відбувається безперервний процес лексичного збагачення мови – все нові явища отримують свої найменування, при цьому або створюються нові слова та словосполучення, або знайомі слова набувають нові значення.

Передумовою створення нових слів можуть стати події як світового, так і локального рівнів. Безсумнівно, неологізми, що виникли внаслідок глобальних потрясінь, швидше та міцніше проникають у мову. Однак, нові слова можуть виникати і в результаті явищ, що відбуваються на локальному рівні. Наприклад, в іспанській мові вживається слово *blanquiverdismo* зі значенням група фанатів футбольної команди Ельче. Це футбольний клуб із однойменного міста в провінції Аліканте. Слово складається з двох прикметників *blanco* білий та зелений *verde*. Назву вони отримали завдяки формі: вона виконана у білому та зеленому кольорах.

Одним з найважливіших джерел поповнення словника є запозичена лексика, а вивчення запозичених слів – це не стільки визначення кількісної боку питання, скільки функціонального. Причини запозичення слова з однієї мовної системи до іншої різні. Від них залежить значущість самого запозиченого слова, його функціональність, обмеженість, чи навпаки, широкі можливості вживання.

Номінативна функція – не єдина функція таких неологізмів, вони також є ярликами мовної дійсності. Всі ці ознаки визначають, чи буде запозичене слово належати до пасивного або активного словника. Такий спосіб освіти дозволяє виділити як специфічні національні особливості тієї чи іншої мовної системи, так і загальномовні для двох мов-посередників [50].

Запозичення є одним із шляхів збагачення словникового складу національної мови. Лексика сучасної іспанської мови на сучасному етапі розвивається в умовах широких міжнародних, а, отже, і мовних контактів. У результаті цих багатосторонніх зв'язків спостерігається постійне надходження в сучасний словник цілого потоку іноземної та інтернаціональної лексики, яка стає надбанням іспанського лексикону не менше, ніж слова споконвічно іспанські або такі, що вважаються сьогодні такими.

Включення низки іншомовних слів в іспанський словник, безумовно, є важливим показником нашого часу і може ставитися в один ряд з найважливішими зрушеннями в лексиці. Ця «чужа» за походженням лексика породжує – вже в межах іспанської мови – безліч нових словникових утворень вторинного порядку.

Іспанські неологізми, запозичені з англійської мови можна розділити на дві групи. До першої відносяться англіцизми-слова, тобто споконвіку англійські слова, які змінюються або не змінюються при написанні [46, с. 23]. Наприклад, *anticrisis, coffeeshop, celebrity, bodyart backstage, bonus, boss, botox, briefing, e-book*. Друга група складається з англіцизмів-кальок, тобто іспанських слів, які під впливом англійської мови набули нових значень, що вже закріпилися в мові або розглядаються як семантичні неологізми. До другої групи належать такі неологізми, як *armas de destrucción masiva, aldea global, realidad virtual, red, tienda virtual, video llamada*.

І. В. Арнольд, фахівець у галузі лексикології, розділяє англіцизми за ступенем їх асимільованості в іспанській мові [15, с. 56]. Спираючись на дану класифікацію можна назвати такі види англіцизмів:

1) неасимільовані англiцизми-слова, неологiзми, якi повнiстю зберегли англiйську графiку: *grog, lord, lady, pudding, mustang, speaker*;

2) частково асимiльованi англiцизми-слова, неологiзми, в яких змiнилася споконвiчна графiка пiд впливом iспанських орфографiчних закономірностей, але англiйське походження в них ще помітне: *banear, estrés, bumerán, criquet, búngalo, chatear, filme*;

3) асимiльованi англiцизми-слова, неологiзми, в яких асимiляція вiдбувається за допомогою iспанських суфiксiв та закінчень, фонетичної та орфографiчної адаптації слiв: *boxear astronauta, , filmar, sándrome, helicóptero, sprintar*;

4) неасимiльованi англiцизми-значення, неологiзми, утворенi шляхом переосмислення iснуючих лексичних значень слiв, що набули поширення в рiзних сферах мови, проте ще не визнанi лiтературною нормою: *cazadora, adicto, cebra, lanzar, grupo, modelo*;

5) асимiльованi англiцизми-значення, неологiзми, утворенi шляхом переосмислення iснуючих лексичних значень слiв, якi увiйшли до лiтературної норми i є для носiїв мови iспанськими значеннями слiв: *apartamento, automático, autoservicio, clípe, clonación, yate*.

На думку iспанського дослідника М. Маркес Рохас: «Запозичення можуть мати рiзні ступені асимiляції: вiд нульового ступеня асимiляції (неасимiльованi запозичення) до майже повної асимiляції, тому що якщо асимiляція повна, то слово бiльше не вважається запозиченим» [46, с. 43].

Англiцизми в iспанській мові можна розділити за сферами вживання. Найпоширенiшими є наступні семантичні поля запозичень з англiйської:

- культура та суспiльство: *hippie, hula hoop, babyboom, chill out, bullying, bodyart*;
- новi технологiї: *botox, bluetooth, offset*;
- економічні та бiржові терміни: *benchmarking, briefing, cash*;
- комп'ютерні технологiї та інтернет: *arcade, blogger, blog, chatear*.

Оскільки англійська мова останнім часом дуже впливає на іспанську мову, широкі верстви іспанської громадськості вже протягом багатьох років стурбовані надмірним вживанням запозичень і мають намір уберегти іспанську мову від надмірного впливу англіцизмів. Іспанські лінгвісти, вчені, журналісти, громадські діячі Ф. Ласаро Карретер, А. Гріхельмо, Ф. Родрігес Адрадос, Ф. Саватер та інші, наголошують на спільній кризі вербальної культури в іспанському суспільстві, висловлюють резонне побоювання за долю літературної мови.

У 1994 р. Ф. Ласаро Карретер направив листа президенту Іспанії, в якому просив посилити захист іспанської (кастильської) мови у білінгвальних спільнотах. У листі йшлося про те, що серед інших заходів захисту іспанської мови необхідне її збереження на всіх топонімічних покажчиках, щоб жоден іспанець не відчував би будь-яких труднощів і не відчував би себе іноземцем у своїй країні [43, с. 133]. Ф. Ласаро Карретер зазначає, що сучасне іспанське суспільство живе в англосаксонському оточенні та індиферентно ставиться до відмінностей між культурами, звичаями народів, наслідують «нортеамериканський» спосіб життя. «Se estudia y se trabaja tambien con música relajante. Vestimos vaqueros a la moda de Tejas; desayunamos cereales a la americana, alivimos las retenciones escuchando un compacto de música pop» [42, с. 3].

Тому іспанці намагаються зменшити цей вплив, створюючи свої неологізми синонімічні англійській мові або переосмислюючи старі слова, наприклад: *IWF (interworking function) – la Fundación de Vigilancia a Internet, download – descargar, web – red, trash – basura, videogame – videojuego, computador – ordenador, search – buscador*. Однак доля неологізмів, як правило, залежить від соціальної потреби, від комунікативних потреб та уподобань суспільства, а не від бажання окремої особистості, тому навіть авторитету видатних вчених та письменників недостатньо для того, щоб зупинити процес закріплення неологізмів у мові.

Варто зазначити, що для іспанської мови, наповненої неологізмами англійського походження, теж є своя назва – *espanglesa, espanglish, espanenglish*,

el Spanish broken, ingléspañol [43, с. 142]. Яскравий приклад такої мови можна побачити в роботі Мануеля Кріадо де Валя: «Lo mejor para el weekend es ir en jeep a pescar dos o tres blanch bass i that beerse un bon high ball o un gin» [8, с. 32], що в перекладі українською мовою означає «Найкраще у вікенд поїхати на джипі на рибалку, зловити двох або трьох білих окунів і потім випити хайбол або джин». Таким чином, Кріадо де Валь виступає проти впливу англійської мови на іспанську.

Особливу популярність в іспанській мові англіцизми набули завдяки міжнародному туризму, впливу засобів масової інформації, популярності американського кінематографу, а також виразності та економічності англійської мови. Також однією з головних причин вторгнення англіцизмів в іспанську мову є те, що технічна та наукова культура створюється не іспанською мовою, а іспаномовні країни лише освоюють нововведення та перекладають нові терміни рідною мовою. Проблема полягає в тому, що англійська термінологія вже добре розроблена, а іспанська ще тільки створюється, тому іспанська мова рясніє неологізмами і кальками з англійської мови навіть тоді, коли відповідний іспанський термін існує. Однак техніка постійно розвивається і в міру розвитку голосових комп'ютерних технологій іспанська мова виявляється більш ефективною, ніж англійська.

Цілком ймовірно, що англійська лексика позитивно впливає на сучасну іспанську мову, пристосовуючи її до всіх сфер життєдіяльності суспільства. І тому в майбутньому іспанська мова має шанси суттєво підвищити свій статус у глобальному спілкуванні, а неологізми, запозичені з англійської мови, лише сприятимуть цьому процесу.

У процесі вивчення джерел та способів утворення неологізмів у сучасній іспанській мові доведено, що основною причиною виникнення цих лексичних одиниць є екстралінгвістичний фактор – спонтанна масована поява нових реалій або явищ. Наприклад, у зв'язку з пандемією COVID-19 у 2020 році до лексики увійшли вузькоспеціальні медичні терміни, які швидко проникли в загальне

вживання, потім з'явилися неофіційні (розмовні, жаргонні) назви реалій, пов'язаних із поширенням вірусу та реакцією людей на дану подію.

Неологізми виникали у результаті: а) як переосмислення старих слів, б) як словотворчі неологізми, в) як лексико-семантичні запозичення. Неологізми, що виникли у професійно-розмовному, розмовному мовленні, сленгу, часто потрапляють до засобів масової інформації. Соціально-регламентуючий контроль над вживанням у період був помітно знижений і навіть практично був відсутній.

Згідно з проведеним нами дослідженням, група словотворчих неологізмів (створених за моделями афіксації, словоскладання, злиття) та запозичень є найбільш представницькою у сучасній іспанській мові. Словотворчі процеси в неологізмах та okazіоналізмах демонструють активізацію потенціалу словотворчості: багаті можливості іспанської дериваційної системи та здатність іспанської мови до створення ігрових форм. Поява такої великої кількості нових розмовних та жаргонних слів зумовлена тим, що інновації торкнулися багатьох сфер діяльності суспільства: особисте життя, процес праці, суспільний простір та соціальні зв'язки.

Висновки до розділу 1

У розділі I ми розглянули поняття неологізму і дійшли висновку, що це термін неоднозначний. Низка існуючих протиріч свідчить, що неологізми, як мовне явище, багатогранні. Тим не менш, вдалося встановити, що поняття «неологізм» включає групу нових слів, що позначають абсолютно нові поняття і групу «старих», які змінили своє значення. Неологізми визначаються в нашому дослідженні як нові слова або значення слів, що закріплюються в мові, та називають нові предмети думки або навколишнього світу: (*ciberpirata* – хакер, *emailear* – листуватися електронною поштою, *chatear* – спілкуватися в чаті). Головним мотивом появи неологізмів у сучасній іспанській мові виступає принцип задоволення комунікативної соціальної потреби в найменуванні всього нового, що виникає під впливом екстралінгвістичних та внутрішньомовних факторів.

Відмінність між неологізмом та неологізацією вважається відмінність між процесом та продуктом. Неологія – це наука, яка досліджує неологічні процеси. Неологічний характер лексичної одиниці може бути визначений лише мовцем та зникає в той момент, коли слово припиняє сприйматися адресатом як нове. Для входу лексичної одиниці у мовну систему, вона повинна бути прийнятою, засвоєною та регулярно вживаною комунікантами в певних ситуаціях та контекстах. Для успішної інтеграції слова в мовній системі лексична інновація повинна відповідати вимогам методологічних, соціолінгвістичних та лінгвістичних критеріїв.

Актуальність проблем неології визначається безперервним розвитком світу і динамікою процесу глобалізації. Передумовами до розширення лексичного складу іспанської мови у XXI столітті послужили політико-економічна ситуація в країні та за її межами, науково-технічний прогрес та розвиток культурно-соціальних умов. Більш того, як передумови для виникнення нових слів нами виділені і події з суспільного життя автономних спільнот Іспанії.

Головна причина лексичних змін полягає у відтворенні концептуального світу. Неологізація – це системний процес, який зумовлений правилами, що

керують створенням нових лексичних одиниць або лексичних значень. Багато лінгвістів висунули низку критеріїв для визначення неологічного характеру лексичних одиниць, але більшість із них дотримуються думки, що неологізм є інновацією на лексичному рівні, яка виникла в результаті мовних змін.

У сучасній лінгвістиці налічується безліч підходів та класифікацій неологічних одиниць, що відрізняються за своїми критеріями. Класифікація неологізмів може здійснюватися за різноманітними критеріями, а саме – за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо. Серед класифікацій були виділені такі: за належністю до мовної системи та за способом утворення неологізмів.

РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

2.1. Функціонування лексичних інновацій у сучасній іспанській мові

Сьогодні однією з мовних сфер, яка найбільше поповнилася неологізмами, є компютерні технології, медицина та соціальна сфера. Через динамічний розвиток комп'ютерних технологій в іспанській мові особливо активно поповнюється лексика неологізмами даної сфери знань. Все частішими у вжитку виявляємо новоутворення: *autogenerar* (автогенерувати), *ficcionar* (вигадувати), *gentrificar* (джентрифікувати), *pixelar* (пікселізувати) та ін.

Розглянемо найбільш поширені інтернет-неологізми. Слово *spam* (*correo no deseado*), що прийшло в іспанську мову з англійської (*spam* у перекладі означає «сміття»), використовується інтернет-користувачами для позначення масових розсилок, оголошень рекламного характеру особам, які не виявляли бажання їх отримувати. Людей, які розповсюджують спам, в Інтернеті називають *spamer* (спамери). Часто на веб-форумах можна зустріти таке явище, як *trolling / ofendiendo* «тролінг». Дати цій лексичній інновації якимось чітке визначення складно. Найпоширеніше значення слова «troll» – це «за допомогою саркастичних, іронічних або грубих закидів виводити людину з себе в Інтернеті».

Нові слова та висловлювання в інтернет-просторі з'являються внаслідок виникнення нових реалій, зокрема нових найменувань посад та повноважень [65]. Так наприклад, співробітника, який відповідає за роботу комп'ютерної Мережі в штатному режимі, користувачі називають *administración*. Людину, яка відповідає за налагодження та роботу сайту в Інтернеті, називають *administrador de página web*. *El moderadore* – користувач, який має ширші права порівняно зі звичайними відвідувачами громадських мережеских ресурсів (чатів, форумів), який має право видаляти чужі повідомлення, редагувати їх, а іноді навіть виключати з чатів цілі сторінки користувачів. Внаслідок створення нових технічних засобів, з'явилося таке поняття, як *artilugio*, під яким сучасні користувачі розуміють оригінальний, нестандартний технічний пристрій.

Сьогодні гаджетом можна вважати будь-який цифровий прилад, досить невеликий, щоб надіти на руку або підключити до телефону.

Ще одним технічним неологізмом є слово *login* – «логін» – це ідентифікатор користувача входу до Інтернет-сервісу [65]. Утворене від цього слова дієслово *iniciar sesión login* «залогінітись» означає створити сторінку в соціальній мережі. Причиною появи цієї лексичної інновації, як і багатьох інших, є прагнення економії, скорочення, і часом до вибору словотворчих парадигм, типовіших для просторіччя. У результаті з'являються, наприклад, наступні дієслова ультрамиттевої дії: *hacer clic*, *piratear*, *prohibir*, *inundar*, *conectar*, *desconectado* та інші лексичні інновації.

В економічній сфері зустрічаємо низку неологізмів широкої семантики, яка не ускладнює розуміння: *política monetaria y fiscal*, *crisis financieras*, *economía global* тощо. В іспаномовних економічних медіавиданнях з домінуючою інформаційною функцією фіксується велика кількість вузьких економічних неологізмів: *liquidez*, *contrato de futuros*, *leasing*, *carsharing* та ін. В іспаномовних онлайн-статтях з такою ж основною функцією присутні неологізми: *promedio* (біржова операція), *gerente de relaciones públicas* (фахівець із зв'язків з громадськістю), *consultante* (консультування з широкого кола питань економічної діяльності), *Brexit* (вихід Британії з Європейського Союзу). Також важливо відзначити присутність в дискурсі економічної тематики великої кількості неологізмів з елементом образності: *lavado de dinero* – відмивання грошей, *mercado negro* – чорний ринок, *burbuja inmobiliaria* – бульбашка цін на нерухомість та ін.

Одним із останніх явищ, які спровокували виникнення одразу цілого корпусу новотворів, об'єднаних однією тематикою та сферою, стала пандемія коронавірусу COVID-19, яка розпочалася наприкінці 2019 р. та продовжується по сьогодні. На хвилі подій, пов'язаних з цим явищем (введення карантинних обмежень, вагомі обмеження пересування людей та роботи різноманітних закладів, підвищене навантаження на систему охорони здоров'я, висока смертність від хвороби, вакцинація населення, економічні наслідки пандемії та

ін.), іспанська мова збагатилася вагомою кількістю неологізмів, які становлять інтерес для вивчення їх лексико-семантичних та структурних властивостей, а також способів відтворення в іспано-українському перекладі.

У період пандемії COVID-19 користувачі Інтернету активно обговорювали те, що відбувалося, і спочатку в буквальному розумінні не знаходили слів для опису нових реалій, проте згодом було зафіксовано сплеск креативного мовлення. Завдяки соціальним мережам деякі словотвори дуже швидко поширювалися та проникали в інші мови. Іспанська мова не стала винятком.

У фокусі нашої уваги виявилися нові лексичні одиниці, які стосуються теми пандемії. Основними джерелами аналізу неологізмів стали інтернет-платформи: Observatorio de palabras (за підтримки RAE), Diccionario histórico de la lengua española (RAE), FundéuRAE (спільний проєкт RAE та агентства EFE), а також іспаномовна преса.

Іспанський письменник і філолог Хуан Сервера Боррас (Juan Cervera Borrás) у своїй статті, присвяченій неологізмам, наводить цікавий історичний факт [1]. У січні 1978 року було видано так званий нульовий випуск бюлетеня Correo de la Lengua, де під чуйним керівництвом членів Королівської академії іспанської мови (Real Academia Española, RAE) мали міститися роз'яснення до нових слів та запозичень в іспанській мові. Відомо, що в ті часи словник іспанської мови оновлювався в середньому кожні 10-15 років, і за цей період життєвий шлях багатьох слів зазнавав значних змін. Очікувалося, що такий бюлетень щомісяця розсилатиметься працівникам ЗМІ Іспанії та інші іспаномовні країни. На жаль, з невідомих причин ця ініціатива тоді так і не отримала продовження.

Майже через 40 років незважаючи на якісний стрибок у швидкості передачі та поширення інформації проблема своєчасного фіксування та тлумачення нових слів залишилася. RAE тепер видає не тільки друковану версію словника, а й його цифровий аналог, отже, швидкість поповнення словника значно зросла. Проте, навіть така технологічна можливість не забезпечує своєчасного оновлення довідкових джерел. Крім офіційних тлумачних словників, існують численні

онлайн-ресурси у вигляді оглядових статей, сайтів, форумів, де можна отримати консультацію щодо нових лексичних одиниць, проте більшість із цих ресурсів не призначені для того, щоб до їх допомоги зверталися пересічні громадяни.

У жовтні 2020 року, у відповідь на високий інтерес з боку широкої аудиторії, до нової лексики RAE запустила на своїй платформі розділ під назвою *Observatorio de palabras*. Передбачається, що цей ресурс поповнюватиметься за рахунок нових слів іспанської мови (неологізмів, запозичень, регіоналізмів, професійної лексики), які активно використовуються носіями мови та є кандидатами для включення до новітньої версії словника. На даний момент він містить 78 слів [55]. Крім цього, 23 листопада 2020 року публіці було представлено новітню версію онлайн-словника RAE, що містить 2557 нових слів і поправок до статей [53].

У квітні 2021 року в іспаномовній лексикографії відбулася ще одна значна подія. Першим масштабним результатом спільної роботи RAE та майже 20 університетських наукових центрів із 10 іспаномовних країн стала поява Історичного словника іспанської мови (*Diccionario histórico de la lengua española, DHLE*). Цей ресурс дозволяє стежити за лексичними трансформаціями в іспанській мові як у синхронічному, так і діахронічному аспектах.

У словнику *Real Academia Española* терміна «неологізм» трактується, як «*vocablo, aserción o giro nuevo en una lengua*». Логічно, що основним критерієм віднесення слова до неологізмів є його новизна, проте не уточнюється, утворено це слово засобами рідної мови або шляхом запозичення та адаптації з іншої. У такому разі під це визначення попадає велика кількість лексичних утворень.

У європейських лінгвістичних дослідженнях здійснювалися спроби класифікувати неологізми, і багато дослідників зводили нові лексичні одиниці до двох типів: деномінативні (*neologismo denominativo*), що називають нові, раніше не відомі або не існуючі предмети та явища, і стилістичний (*neologismo estilístico*), що відображає суб'єктивну дійсність. Однак ця теорія неодноразово критикувалася і доповнювалася іншими категоріями [50]. Оскільки в ході подальшого аналізу ми головним чином звертатимемося до словників та онлайн-

ресурсів, які розвиває та підтримує RAE, то для нас не важлива різниця між деномінативними і стилістичними неологізмами. Ключовим для нас залишається критерій новизни слова.

Світова пандемія коронавірусу, яка почалася у 2019 р., стала фактором, який спровокував активне творення цілого масиву неологізмів в іспанській мові. Лексикографи проаналізували понад 11 мільярдів слів, у результаті чого було створено список слів, пов'язаних із коронавірусом. У їхній доповіді 2020-й рік названий безпрецедентним за темпом приросту нових слів [36].

Зокрема, якщо термін «коронавірус» виник ще у 1960-ті рр. і досить давно використовувався у наукових та медичних колах, то найменування *COVID-19* (або *CV*, *C-19*) є новим словом, яке виникло у 2020 р. Вперше його було зареєстровано 11 лютого 2020 р. у доповіді Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). *COVID-19* – це абревіатура від *coronavirus disease 2019*.

Для початку звернемося до слів, які були включені до новітньої онлайн-версії словника RAE. Для зручності користувачів та фахівців усі нововведення були представлені у вигляді окремого бюлетеня, що містить 2557 лексичних одиниць [53].

Серед неологізмів, які ми віднесли до теми пандемії, можна назвати кілька однокорінних груп:

- дієслова *confinar(se)/desconfinar(se)* та іменники *confinamiento/desconfinamiento*;
- дієслова *cuarentenar/cuarentenear/encuarentenar*;
- іменник *coronavirus* і прикметник *coronavírico*;
- акроніми *COVID* або *COVID-19*;
- іменник *farmacovigilancia*.

Зазначимо, що для дієслова *confinar* та його однокореневих утворень поява у словнику пов'язана з актуалізацією значення. Так, раніше слово *confinamiento* асоціювалося із вигнанням, вимушеним виселенням. У новому значенні йдеться про заходи з ціллю безпеки: *confinamiento*. т. Неологізми *COVID*, *coronavirus*, *farmacovigilancia* (від англ. *pharmacovigilance*) є по суті запозиченнями з

англійської мови: **coronavirus**. m. Med. Virus que produce diversas enfermedades respiratorias en los seres humanos, desde el catarro a la neumonía o la COVID. COVID. m. o f. Med. Síndrome respiratorio agudo producido por un coronavirus. farmacovigilancia. f. Med. Control de los efectos secundarios y la eficacia de los medicamentos, una vez comercializados.

Звернемо увагу, що акронім *COVID* допускається використовувати як у жіночому, так і чоловічому роді.

Додавання в словник іменників *videochat*, *videollamada* опосередковано також пов'язане з пандемічною ситуацією, оскільки останнім часом частота вживання даних одиниць значно зросла:

videochat. m. Inform. Chat que incorpora funciones de video y audio, videochat.

videollamada. f. Comunicación simultánea a través de una red de telecomunicaciones entre dos o más personas, які можуть бути oirse y verse en la pantalla dun dispositivo electrónico, com un teléfono inteligente o una computadora.

Зауважимо, що не менш поширена – дистанційна – форма спілкування та роботи була зафіксована ще в попередній версії онлайн-словника:

teletrabajo. m. Treball que se realiza des de un lugar fora de l'empresa usando las redes de telecomunicación para cumplir con las cargas laborales assignadas.

Серед нових слів із Observatorio de palabras [55], де, як було зазначено вище, представлені кандидати для додавання до онлайн-версії словника RAE, ми вибрали іменники *sindemia*, *cubreoca(s)*, а також дієслово *sanitizar*.

Неологізмом у чіткому сенсі є лише термін *sindemia*, оскільки у разі новим є як зміст, так і форма слова. Цим терміном описують ситуацію, як у світі одночасно поширюється кілька пандемій, які впливають одна на одну. У словниковій статті наголошується, що слово не є загальноживаним.

Дієслово *sanitizar* є адаптацією запозиченого з англійської мови дієслова *to sanitize*. Незважаючи на його включення до списку слів-кандидатів, автори рекомендують використовувати такі іспанські синоніми, як *sanear*, *higienizar*, *netejar* або *desinfectar*.

Як кандидат на додавання до основної версії словника виступає слово *cubreocas/cubreoca*, а також його регіональні синоніми *tapaboca/tapabocas* (Аргентина, Венесуела, Колумбія, Куба, Мексика, США, Уругвай, Чилі), *barbijo* (Аргентина, Болівія, Парагвай)) або *nasobuco* (Куба). Всі ці лексичні одиниці служать для позначення медичної маски (*mascarilla*).

Найбільш широкий ряд слів і словоформ з морфемами *-corona-* і *-covid* представлений в Історичному словнику іспанської мови (DHLE), де фіксуються навіть найменші випадки вживання нових одиниць [36]. Одним із найпопулярніших неологізмів у період пандемії стало слово *covidiota*, що спочатку з'явилося в англійській мові (*covidiot*). Варто зазначити, що в англійській мові цей термін використовують для позначення майже протилежних поглядів людей. З одного боку, так звертаються до тих, хто вкрай скептично ставиться до пандемії та свідомо нехтує запобіжними заходами. Разом з тим це ж слово використовують, характеризуючи надзвичайно відповідальних і запасливих людей, готових закуповувати про запас продовольчі товари у величезних кількостях [64]. В іспанській мові неологізм *covidiota* закріпився щодо скептиків.

Безумовно, морфема *-covid* - стала однією з найпродуктивніших у всій групі неологізмів. У статті Історичного словника ми знайдемо цілу мережа однокоріневих слів: *covidioma* (*covid* + *idioma*), *covidiólogo*, *covidinfluenza*, *precovidico*, *anticovid*, *covidianidad*, *covidoso*, *precovid*, *poscovídico*, *covidilio* (*covid* + *idilio*), *covidismo*, *covidista*, *covidiano* (*covid* + *cotidiano*) , *covídico*, *covidesco*, *covidiocia* (*covid* + *idiocia*), *covidemia*, *covidauto*, *covidencia* (*covid* + *convivencia*), *anticovidico*, *poscovid*, *poscovidismo*, *coviditis* [64] та ін. Абсолютна більшість нових слів цієї групи утворена префіксним або суфіксальним способом, або шляхом складання основ двох слів.

Слово *coronavirus* у 2020 році вживалося значно частіше за інших і з цієї причини претендувало на звання слова року [48]. Враховуючи його популярність в іспанській розмовній мові з'явилася ціла низка синонімів: *coronabicho*, *cabronavirus*, *cojonavirus*, *confinavirus*, *coñazovirus*, *cornavirus*, *coronillavirus* і

covicho (або *cobicho*) [54]. Морфемі *corona-* і *covi-* активно використовувалися для опису явищ і подій, що супроводжували пандемію: *coronaplausos*, *coronabonos*, *covichivatos*, *coronaboda*, *coronacompra*, *coronacoma* (*económico*), *coronacrisis*, *coronafiesta*, *covidiccionario*, *covidivorcio*, *coronafiestas*, *coronafobia* або *covidofobia*, *coronapijos*, *covideo* і *coronaburrirse*, *coronaburros*.

Щойно іспанський уряд придбав вакцину від коронавірусу і серед населення виник ажіотаж, щоб опинитися серед перших добровольців, виникло одразу кілька нових слів: *vacunajeta*, *turismo de vacunas*, *vacunódromo*. Людей, які користувалися своїм службовим становищем або зв'язками, щоб отримати вакцину без черги, стали зневажливо називати *vacunajetas*. Згодом вакцинація набула масового характеру, і в іспанській мові з'явилося слово *vacunódromo* для позначення тимчасових пунктів вакцинації. Після поширення кількох видів вакцин актуальність набуло словосполучення *turismo de vacunas*, оскільки традиційний туризм був паралізований, а новий вид туризму надавав можливість поєднувати подорож до інших країн із вакцинацією.

Відомо, що протягом тривалого періоду Іспанія займала одну з лідируючих позицій в антирейтингу, що відображає кількість смертей внаслідок зараження коронавірусом. З цієї причини карантинні заходи, вжиті урядом, вирізнялися суворістю, і громадяни тривалий час були змушені перебувати в домашній ізоляції, маючи можливість залишати будинок лише за крайньої потреби. У цих обставинах з'явилося слово *balconazi(s)* стосовно людей, які «патрулювали» зі своїх балконів вулиці, виявляючи можливих порушників карантинного режиму. Пізніше оформилося словосполучення *el síndrome de la cabaña*, що описує громадян, для яких вихід з дому та поява в громадських місцях після тривалої самоізоляції викликав підвищену тривожність та страх [64].

В окрему групу можна віднесли слова, які утворені за принципом каламбуру або паронимазії, тобто схожі за звучанням і створюються для комічного ефекту: *cuarentena* – *cuarenpena*, *confinamiento* – *confitamiento* чи *sinfinitamiento*, люд *personas* – *presonas*, *epidemiólogo* – *epimiedólogo*, *burócrata* –

bulócrata, cotidia covidianidad, cuarentena – cuarentena, videollamada – vinollamada [37].

Крім власне слів *pandemia* та *coronavirus* в іспанській мові почали активно використовуватися словосполучення *distanciamiento social* та *la distancia social*, а також *autoaislamiento* та *aislarse*.

У зв'язку з масовими скороченнями та переведенням людей на віддалену роботу часто став використовуватись термін *Trabajadora clave/Trabajador clave*, яке позначає працівника спеціальності, віднесеної до розряду життєво важливих для функціонування суспільства: лікарі, співробітники комунальних служб, працівники магазинів, водії громадського транспорту, дворники та ін. Також актуалізувалося словосполучення *permiso sin goce de sueldo*, яке означає примусову неоплачувану відпустку, коли співробітника не звільняють, але відправляють додому без утримання на невизначений термін, доки не відновиться робота.

Пандемія привнесла зміни у всі сфери життя, що особливо пов'язано з карантинними обмеженнями у більшості країн світу. У зв'язку з цим в іспанській мові виникло кілька термінів, що позначають такі обмеження, наприклад: *confinamiento*. Ця лексема не є новою, однак з пандемією коронавірусу набула нового значення. Відповідно до словника «Cambridge Dictionary», слово *confinamiento* має значення: «1) una situación de emergencia en la que a las personas no se les permite entrar, salir o moverse libremente en un edificio o área debido al peligro; 2) un período de tiempo en el que las personas no pueden salir de sus hogares o viajar libremente, debido a una enfermedad peligrosa» [36]. Оскільки слово *confinamiento* з початком пандемії коронавірусу почало використовуватися надзвичайно часто, його навіть назвали словом 2020 року.

Окрім того, можна говорити й про низку okazionalnih утворень, які виникли зовсім недавно та ще не утвердилися у ролі неологічних утворень, однак вже функціонують у різних сферах використання мови, передусім – у розмовному мовленні та мові ЗМІ. Прикладами такої лексики, пов'язаної з пандемією COVID-19, є наступні неологізми: *coronacation – corona(virus) +*

vacation; *coronials* – *corona(virus)* + *millenials* – «короналі» (найменування, яке вже дали гіпотетичному поколінню дітей, народжених під час пандемії COVID-19); *quaranteens* – «карантінейджери» (діти, чий підлітковий вік припав на період пандемії коронавірусу) та ін.

Пандемія привнесла у сучасний світ безліч явищ, які не існували до того. Прикладом може слугувати розлучення подружжя через неможливість знаходитися разом у замкненому просторі під час локдаунів. Таке явище отримало в англійській мові найменування *covidivorce*.

Неможливість зустрічатися із друзями, проводити вечірки й свята призвели до виникнення таких термінів, як *minimonies* (*mini ceremonies*), який позначає невеликі вечірки на честь весілля для пар, які змушені відмовитися від звичного весілля через карантинні обмеження під час пандемії. Значні зміни відбулися й у режимі роботи та навчання. З'явилося поняття *distant learning*, а додаток для проведення відеоконференцій «Zoom» став популярною платформою для онлайн-навчання. Однак, оскільки рівень безпеки цієї програми не найвищий, до конференції можуть приєднуватися сторонні користувачі, демонструючи в ефірі неприємний контент. У зв'язку з цим з'явився термін *zoombombing*, який і позначає це явище.

Тема пандемії широко висвітлюється у ЗМІ, та навіть з'явився термін *infodemia*, яким позначається інформаційний фон, що виник через пандемію, коли всім навколо здається, що ЗМІ занадто багато говорять про коронавірус. *Covidiot* – *covid+idiot* – це неологізм, що позначає людей, які ігнорують запобіжні заходи та інструкції щодо збереження здоров'я. Окрім того, на початку пандемії так часто називали тих, хто надто багато уваги приділяв пандемії, закупаючися шаленою кількістю товарів, панікуючи через коронавірус. *Coronawashing* (*coronavirus* + *whitewashing*) – цей неологізм виник для позначення продажів звичайних товарів з метою прибутку, позиціонуючи їх як такі, що допомагають запобігти зараженню коронавірусом або вилікуватися від нього.

Як можна помітити, неологізми, пов'язані з пандемією коронавірусу, виникли у безлічі сфер людського життя, яких торкнулися зміни. Це, передусім,

медицина, соціальна сфера, а також інфопростір, особисте життя, подорожі та ін. Відтак, виокремимо лексико-семантичні групи неологізмів пандемії COVID-19 в англійській мові.

Аналіз нових слів іспанської мови виявив кілька тенденцій. Закономірно поява слів, запозичених та адаптованих з англійської мови, особливо в умовах миттєвого обміну та поширення інформації в соціальних мережах. Однак і іспанська мова продемонструвала значну продуктивність та креативність у різних сферах діяльності людини. Особливо швидко поповнюється вакубуляр комп'ютерними, економічними, медичними неологізмами. Спостерігається велика кількість однокореневих слів, утворених різними способами. У багатьох неологізмів є стилістичні синоніми. Очевидно, що тільки слова, що пройшли перевірку часом, залишаються в мові як свідки певної епохи.

2.2. Способи словотворення і структурні типи неологізмів у сучасній іспанській мові

Виявлені неологізми в сучасній іспанській мові можна згрупувати за способом утворення таким чином:

1) словотвірна деривація (neologismos de forma):

– суфіксація (утворення іменників): суфікси -azo, -ismo, -ria. Наприклад, *chipriazo* (кіпрський), *felipismo* (політичний курс Феліпе Гонсалеса), *emprededuria* (підприємництво);

– суфіксація (утворення прикметників): суфікси -ino, -ito. Наприклад, *rajoyino* (стосується політики Маріано Рахоя), *corralito* (заходи щодо обмеження вільного руху капіталу);

– префіксація. Наприклад, *multimarca* (компанія, що випускає диверсифіковану продукцію), *autoempleo* (індивідуальне підприємництво).

Зазвичай у словнику не фіксуються стандартні словотвірні моделі. Наприклад, утворення прислівників за допомогою суфікса -mente не вимагає фіксації у словнику (*supramunicipalmente, drasticamente* (різко, стрімко));

2) запозичення (*prestamos lexicos*).

У сучасній іспанській мові особливо багато запозичено з англійської мови. Так, наприклад динамічним є процес запозичення економічних термінів і понять через специфіку міжнародної економіки. Наприклад: *retail* (роздрібна торгівля), *fracking* (технологія видобутку сланцевого газу). Зустрічаються навіть цілі запозичені словосполучення та речення: *New deal contra el paro* (Новий курс проти безробіття).

Крім цього, нами виявлено приклади калькування. Наприклад, *los mercados emergentes* від «emerging markets (англ.) – ринки країн, що розвиваються, *la firma* від «firm» (англ.) – фірма;

3) семантична деривація (*neologismos de sentido*). Семантична деривація пов'язана із лексикалізацією нового значення. Наприклад, *tableta* (планшет), *saneamiento financiero* (фінансове оздоровлення). Також багато семантичних неологізмів є стертими метафорами. Наприклад, *blanqueo de capitales* (відмивання грошей), *factura sombra* (приховані витрати).

Загалом основна кількість нових слів входить в іспанську мову за допомогою продуктивних методів словотворення: афіксації і словоскладання.

Серед найбільш продуктивних словотвірних інструментів для сучасної іспанської мови пріоритетне місце займає афіксація, у складі якої переважає префіксальний спосіб утворення неологізмів. Це пояснюється тим, що префікс як словотвірний інструмент, з одного боку, легко дозволяє міняти значення похідного слова на протилежне (*globalismo* – глобалізм і *antiglobalismo* – антиглобалізм; *contradiscurso* – контрвиступ, контраргумент; *violencia* – букв. «не насилля» префіксиний елемент у вигляді заперечення допускає в неологізмах-іменниках окреме, дефісне або злите написання). З іншого боку, префікси актуалізують семантику основи або додають слову додаткову конотацію, оціночність або модальність, таку, як повтор, інтенсифікація, аномалізація, перевищення межі, віртуалізація та ін.: *reestructuración de la empresa* – букв, реструктуризація (компанії) – в сучасній іспанській мові неологізм використовується евфемістично, набуваючи термінологічного

значення «скорочення персоналу підприємства як наслідок ініційованої процедури банкрутства»; *actividad sobreexplorada* – букв. діяльність, максимально докладно досліджена.

Останнім часом в іспанській мові особливо часто використовуються як словотворчі елементи такі префікси, як: *super-*, *mega-*, *ciber-*, *itiper-*: (*superfamoso* – супервідомий, *megaoferta* – мегапропозиція, *cibercrimen* – кіберзлочин, *hiperliderazgo* – гіперлідерство). Водночас спостерігається й інша тенденція: деякі загальноживані префікси іспанської мови дещо змінили своє звичне, історично сформоване значення, як, наприклад, префікс *pro-*, який став означати «сприятливий для чогось, орієнтований на що-небудь» (*proeuropeo* – проєвропейський, *proetarra* – поділяючий чи підтримуючий ідеї терористичної організації ЕТА) на відміну від раніше прийнятого позначення руху вперед, заміщення, заборони [12, с. 109].

Особливу увагу варто приділити неологізмам, які містять префіксальні елементи *aero-*, *auto-*, *bio-*, *nano-*, *ciber-*, *video-*, *foto-*, *audio-*, *eco-*, *euro-*, що утворилися від повнозначних слів. Вони набули стійкого морфологічного значення і вказують на сферу спеціалізації або застосування. Наприклад, продуктивність префіксального елемента *euro-* в останні роки дуже висока і, ймовірно, зростатиме далі, що пояснюється активною участю Іспанії у діяльності Європейського Союзу. У сучасній іспанській мові у зв'язку з цим з'явилися численні неологізми: *eurodebate* – євродебати, *euroelecciones* – євовибори, *euroizquierda* – буквально, євроліві та ін.

Нерідко в рамках іспанській мові під впливом екстралінгвістичних факторів префіксальний компонент *euro-* актуалізує оцінне значення неологізму, що вказує на позитивні або негативні моменти, пов'язані з Євросоюзом. Наприклад, номінація *eurofuncionario* – євровичиновник – у різних дискурсивних контекстах може інтерпретуватися позитивно чи негативно.

Частотність вживання суфіксального способу утворення неологізмів та її продуктивність пояснюється низкою об'єктивних причин:

– даний спосіб дозволяє створити експресивні мовні одиниці, завдяки приєднанню суфіксів до основи, що містить оціночні семи, або ж в результаті набуття оцінного значення в дискурсивному контексті (*apagón* – масове відключення електрики, як правило, внаслідок технологічної аварії або стихійного лиха оцінюється негативно; *golazo* – про красиво забитий гол, який приніс перемогу команді – передає позитивну оцінку;

– адресанти медіатексту для додавання наукоподібності продукованому висловлюванню активно використовують суфіксальні лексеми, що є квазі-термінами з різних професійних мов та жаргонів, тиражуючи подібні слова завдяки дискурсивним можливостям. До таких суфіксів насамперед відносяться *-dad* (*empleabilidad* – букв. відповідність претендента на посаду, яку він прагне зайняти), *-ciótt* (*repentización* – створення ефекту несподіванки), *-izar* (*parlamentarizar* – букв. парламентизувати, опарламентувати), *-iva* (*directiva* – керівництво, керівники), *-al* (*reputacional* – букв. репутаційний);

– за допомогою суфіксів легко перетворюються запозичені іншомовні основи та виробляються слова з оцінним значенням: *escarizar* – нагородити Оскаром (від англійської Oscar), *hooliganismo* – букв. хуліганська поведінки (від англійського слова hooligan);

– іспанські суфікси демонструють високу продуктивність в утворенні похідних слів від власних назв (*aznaridad* – букв. дія в дусі Аснара, *thatcheriano* – букв. характерний для Тетчер, такий, як у Тетчер та ін.).

В сучасній іспанській мові суфікси у складі неологізмів, зазвичай, служать для актуалізації конотативної семантики твірної основи, чи реалізують власне оцінне значення, вказуючи на ставлення мовця до предмета повідомлення. Надмірне вживання суфіксів для створення нових слів є характерною рисою іспанської мови. Однак саме лінгвопрагматична функція, спрямована на передачу модально-оціночного потенціалу та тонших смислових відтінків, часто стимулює появу неологізмів. Лексеми *autocracia* – автократія та *autocratismo* (неол.) – одноосібні дії, зловживання владою (додається сема «дія»); *presupuesto* – бюджет і *presupuestación* (неол.) – процес управління бюджетом

або його розподілом (також додається сема «дія»); *fidelidad* – відданість, вірність – і *fidelización* (неол.) – букв. фіделізація, закріплення клієнтської бази, (термінологічне значення) не є синонімами і не дублюють один одного у семантичному плані.

Популярним способом творення неологізмів є словоскладання. Через простоту та експресивність, словоскладання, поряд із суфіксацією та префіксацією є одним із найбільш продуктивних способів словотвору в сучасній іспанській мові. Складні слова-неологізми, завдяки прозорості своєї семантичної структури, мають багатий потенціал для створення каламбурів, мовної гри, полегшуючи сприйняття текстової інформації реципієнтом: *nosequé* – не розумій що, *arreglалotodo* – «паличка виручалочка» (про людину), *buenaminos* – відмовки (від *bueno*, *a mí no* – чур не мене), *trotaclubes* – тусовщик, любитель клубів (номінація-каламбур, семантично і морфологічно взаємодіє з іменником *trotaconventos* – звідня, що колись стала першою лексемою, утвореною за цією моделлю), *poderdependiente* – букв. що залежить від влади (гра слів з *drogadependiente* – наркозалежна людина) та ін. У сучасній іспанській мові вживаються складні слова, що включають формант *euro*: *euromercado* – європейський ринок, *eurodiputado* – євродепутат, *eurocomisión* – єврокомісія, *eurovisión* – євробачення [26, с. 18].

Як окрема група складних неологізмів у сучасній іспанській мові виділяються новоутворення, що мають обов'язковий дефіс між елементами, який, як правило, вказує на еліпсис: *estudio-encuesta* – букв. дослідження-опитування, *propuesta-trampa* – букв. пропозиція-пастка. Подібні утворення є самостійною групою неологізмів, що демонструє високу продуктивність у сучасній іспанській мові. Оскільки дефісні утворення є зручним засобом мовної компресії, за допомогою дефісу з'єднувальним зв'язком можуть об'єднуватись і більше двох лексем, створюючи переважно оказіональні неологізми, наприклад, *mafia-politica-policia* – букв. мафія-політика-поліція.

Актуальним для іспанської мови є парасинтез-префіксально-суфіксальний спосіб утворення нових слів, наприклад, *e/imister/ar* – оточити таємницею.

Префікс і суфікс, що додаються при цьому до основи, утворюють неологізм тільки шляхом паралельного приєднання. Іншими словами, в іспанській мові відсутні лексеми, утворені за допомогою основи та суфіксу чи префіксу окремо, наприклад, //*servili* < //*flí*/ – непридатність (іменника *servilidad* не існує). Рідше парасинтетичний спосіб словотвору реалізується через поєднання словоскладання та суфіксації: *guerracivilismo* – схильність до конфліктного спілкуванню зі шкодою діалогу, *cortoplacismo* – схильність знаходити швидкі розв'язання складних проблем. Як правило, парасинтетичний спосіб пропонує додаткові лінгвопрагматичні можливості для вираження оцінки, експресії, характерної для іспанської мови.

Абревіація також є продуктивним словотвірним способом у сучасній іспанській мові. Найбільш поширені акронімія та літерна абревіація, як одна із запозичених інновацій у дослідженні відзначена модель абревіації дат значних подій: 11-S, 14-M, 23-F. Акроніми і літерні абревіатури стандартизовані, словотворення за цим типом прагне регламентованості і впорядкованості, вони найбільшою мірою, на противагу іншим моделям структурної компресії, відповідають принципу стислості представлення матеріалу в мові. Менш активно як словотворчі інструменти виступають складові, змішані та графічні абревіатури, що фіксують вимову буквених компонентів: (*CDRon*) *cederrón* – комп'ютерний диск; (*PNV*) – БНП, баскська націоналістична партія. У свою чергу, вони можуть виступати як продуктивні основи для створення неологізмів: *peeneuvista* – переконаний член БНП, значення оціночності актуалізує суфікс *-ista*.

Більшість акронімів, що застосовуються в іспанській мовній системі, належить до політичної та економічної тематики та становить скорочене найменування різних організацій та компаній. Багато з них не викликає у адресата труднощів у процесі відновлення сенсу через частотність їх вживання, наприклад, *ECB* – (ЄЦБ) Європейський центральний банк, *OPA* – публічна оферта акцій та ін.

У сучасній іспанській мові активно поєднуються повні та скорочені номінації, наприклад, замінюючи імена власних відомих політиків великими літерами: *ZP* (замість *Zapatero*), *RJ* (замість *Rajoy*).

Різні дериваційні моделі як способи словотвору активно використовуються іспанцями, що дозволяє їм ефективно маніпулювати структурою слів, їх змістом, а отже, свідомістю адресатів.

Своєрідність семантичних неологізмів полягає в тому, що, належачи активному словнику як лексеми, вони вже давно відомі в мові, але, під впливом нових мовних явищ, а також різних екстралінгвістичних факторів, оновлюють своє значення, переходячи з колишніх тематичних груп у нові, змінюючи при цьому лексичну сполучуваність, конотативний зміст і, нерідко, експресивне забарвлення. Семантичні неологізми дуже численні, проте їх набагато важче розпізнати через те, що вони зберігають свою зовнішню структуру [13, с. 78].

Проведений аналіз способів творення неологізмів в сучасній іспанській мові показав, що продуктивними способами також є метафоризація, метонімізація та евфемізація.

Широке вживання метафори як семантичного прийому неології зумовлене комплексною дією кількох лінгвопрагматичних тенденцій: тенденції до експресивності, наочності мовних засобів та одночасно мовної економії, що є необхідною умовою функціонування мови. Метафора міцно увійшла до арсеналу активних засобів впливу політиків, журналістів та представників інших професій. Так, серед лексем, що реалізують нові метафоричні значення, можна виділити наступні: *boda* (букв. весілля – у термінологічному значенні «злиття компаній або об'єднання підприємств»), *caramelo* (цукерка – вигідна справа чи пропозиція), *pirámide* (піраміда, структура влади), *sequía* (букв. посуха – економія, регулярна нестача або недопоставка) та багато інших. У тому випадку, коли семантичні неологізми успішно функціонують та закріплюються на сторінках газет, вони можуть утворювати за допомогою словотвірних засобів мови дериваційні ряди, наприклад: *maquillar* – *maquillaje* – *maquillado* – букв.

накладати макіяж – маскувати, прикрашати (про політичні технології чи економічну звітність).

Сучасна іспанська мова відтворює метафоричні деривати, які є як okazіональними, так і продуктивними, які долають обмеження, що накладаються узусом, реалізуючи можливості дериваційної системи іспанської мови. Метафоричне перенесення залишається найпоширенішим способом розвитку в слова нового значення, пов'язаного із називанням реалій сучасного суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного життя. При цьому найбільшою продуктивністю в іспанській мові характеризуються моделі, що ґрунтуються на соціальній, науковій та артефактній метафорі, використання яких сприяє активному залученню до складу суспільно-політичної та економічної лексики словесних одиниць відповідних тематичних сфер: *surfear sobre las olas de la crisis* – букв. займатися серфінгом на хвилях кризи: балансувати, пристосовуватись; *virus de la violencia* – букв. вірус насильства та ін.

Ще одним активним способом словотвору в сучасній іспанській мові виступає метонімізація як процес перенесення значення на інший об'єкт, що асоціюється з першим за суміжністю, залученістю до однієї ситуації. У багатьох випадках метонімія в іспанській мові постає як творчий стилістичний прийом, що характеризується оригінальністю та спонтанністю реалізації.

При метонімічному перенесенні найчастіше вторинні значення спираються на асоціативні зв'язки, що виникають при найменуванні одним словом установи та посадових осіб, яку вони очолюють, матеріалу та предмета, виготовленого з нього, дії та результату; цілого та частини, частини та цілого. Наприклад, у сучасному іспанській мові неологізм *Ejecutivo* (з великої літери), використовується як для називання голови уряду, так для номінації самого виконавчого органу, тобто уряду Іспанії. Якщо метонімічна номінація *ejecutivo* зберігає написання з малої літери, вона реалізує значення «топ-менеджер», що виникає внаслідок еліпсису та субстантивації.

Евфемізація також є способом семантичної неології, що за своїми лінгвопрагматичними характеристиками відповідає специфіці політичного,

економічного чи військового дискурсу. В евфемістичній іспаномовній лексиці політичної тематики останніх десятиліть помітно посилилася тенденція до утворення нових значень, що маскують негативні явища дійсності. Активно функціонують евфемізми, які служать прикриттям воєнних дій, злочинності, наркоманії, агресивної політики. напруга в дискурсивному контексті маскує значення «наси́льство», *conflicto* – букв. конфлікт означає «війна») – негативних наслідків у соціально-економічній сфері (*reajuste* – букв. перегляд, перерахунок насправді може означати зниження зарплати або звільнення, *limpieza* – букв. прибирання нерідко фігурує як евфемізм звільнення); непрямих найменувань наркотичних речовин та їх застосування (*autoestimularse* – букв. самостимулюватись замість вживати наркотики); непрямих найменувань смерті (*neutralizar* – букв., нейтралізувати замість убити); сучасного розуміння дискримінації, пов'язаного з табу нового покоління – кольором шкіри або національним походженням (*moreno* – букв. смаглявий замість чорношкірий).

Серед продуктивних способів семантичної деривації особливе місце у сучасній іспанській мові займають процеси власне звуження чи розширення значення, які завжди супроводжуються його переносом. У нашому дослідженні процес розширення розуміється як збільшення обсягу значення слова, внаслідок якого слово, що позначає підкатегорію, переходить до номінації цілої категорії (*mercado* – значення ринок, місце торгівлі розширилося та термінологізувалося, позначаючи торгівлю взагалі або обмін чимось: *mercado de ideas* – ринок ідей, *mercado ambiental* – букв. природоохоронний ринок і т.п.). У свою чергу зворотні процеси сигніфікації розглядаються як звуження семантики слова (*memoria* – пам'ять і *memoria* – флеш карта, флешка; *clima* – клімат і *clima para el lunes* – погода на понеділок). У цьому звуження є найпоширенішим семантичним явищем у сучасній іспанській мові, що пояснюється тим науковим фактом, що спеціалізація з когнітивних позицій є менш трудомістким розумовим процесом, ніж генералізація.

Учасниками процесів звуження та розширення значення у словотворенні неологізмів виступають різні частини мови, проте найчастіше це демонструють

іменники. Наприклад, лексема *filosofía* (пряме значення «філософія») в окремих випадках набуває значення «тактика, концепція», іменник *geografía* (пряме значення «географія») означає «територія» і т.д.

Крім процесів розширення та звуження значення в іспанській мові також існує таке явище, як семантичний зсув. Дане поняття визначається в роботі як самостійний спосіб лексико-семантичного словотвору, що відрізняється від розширення значення, побудованого на відносинах «вид – рід», і що ґрунтується на видо-родових відносинах у результаті збереження архісеми та заміни диференціальних сем в межах одного родового поняття: *cumbre* – пряме значення «вершина гори», метафоричне значення – «зустріч на найвищому рівні»: *cumbre universitaria* – зустріч ректорів університетів, *cumbre ambiental* – зустріч глав держав з питань захисту навколишнього середовища тощо).

Ще одним способом семантичної неології, що використовується в сучасній іспанській мові, є транспозиція, яка розуміється як перехід однієї частини мови в іншу граматичну категорію. Кожна частина мови, залежно від властивих їй граматичних ознак і способів їхнього вираження, має при транспозиційних процесах у сучасній іспанській мові свою специфіку. Серед найпоширеніших перехідних процесів їй можна назвати: субстантивізацію і ад'єктивізацію. Як показав проведений аналіз, найчастіше в сучасній іспанській мові зустрічаються субстантивовані прикметники, які замінюють еліптичні номінації: *las primarias*, *las regionales*, *las presidenciales* - у значенні "вибори", *la aseguradora*, *la transportadora*, *la distribuidora* - у значенні "компанія відповідного профілю", *la semifinal*, *el mundial* - у значенні "чемпіонат, гра, матч" та ін.

Транспозиція відіграє важливу роль у словотворчих процесах іспанської мови, її організації та функціонуванні, проявляючи себе у формі асиметрії у мові. Завдяки транспозиції розширюються номінативні можливості різних мовних одиниць, поєднання слів, створюються синоніми для вираження відтінків значення, зростає емоційність та експресивність мови [7, с. 343].

У сучасній іспанській мові сьогодні спостерігається суттєве поповнення лексичного фонду за рахунок реалізації процесу запозичення. При цьому в

іспанській мові присутні однаково як запозичені слова з дуже довгою історією та складною етимологією, які відтворюють відповідні соціокультурні, політичні, економічні та інші реалії, так і відносно недавні запозичення, ще не до кінця адаптовані мовою та дискурсом. У тому числі більшість становлять англіцизми, і навіть галіцизми.

У ході аналізу англійських запозичень-неологізмів у дослідженні зроблено спробу їх тематичної диференціації за сферами вживання, що дозволило виділити найбільш частотні семантичні поля англіцизмів в іспанській мові. Зокрема, наголошується, що безліч запозичень з англійської мови спостерігається у сфері культури та суспільства, особливо в індустрії моди, спорту, кіно та розваг, (*it girl* – ікона стилю, *cosa de moda* – ультрамодна річ та ін.); науки та інформаційних технологій (*spam* – спам, електронне сміття, *software* – програмне забезпечення, *bluetooth* – блютуз, вид бездротового зв'язку та ін.), економіки та фінансів (*coaching* – коучинг, професійний тренінг, *ranking* – рейтинг та ін.). Входячи в іспанську мову як неологізми, багато англіцизмів отримують іспанські відповідності, які функціонують паралельно з ними. Однак англомовні термінологічні номінації вузькоспеціального значення через інтернаціоналізацію цього розряду лексики, як правило, не мають прямих відповідностей у національних мовах і тлумачаться описово: *cash flow* – кеш флоу, грошовий потік; *inflow* – інфлоу, приплив капіталу, *outflow* – аутфлоу, відтік капіталу.

Очевидно, що домінування англійської мови у світовому просторі сприятиме подальшому поширенню англіцизмів в іспанській мові. При цьому орфографія багатьох англомовних запозичень носить неусталений характер в іспанській мові: має місце злитне, роздільне написання деяких одиниць, одночасне використання малої і великих літер у різних друкованих виданнях, а також навмисне графічне виділення для акцентування уваги – використання курсиву, лапок і т.д.: *e-mail*, *email* – електронна пошта; *tuitear*, *twitear* – спілкуватися у твіттері.

Другою за частотністю групою запозичень в іспанській мові є галіцизми. Проведений аналіз прикладів з іспанських Інтернет-видань дозволив диференціювати в рамках двох типів. До першого типу відносяться мовні одиниці, які легко впізнаються завдяки збереженню французької орфографії, або слова, що відображають нові реалії, запозичені з французької лексики і поки що не мають відповідності в іспанській мові, наприклад: *vintage* – вінтаж та ін.

До другого типу належать семантично невиправдані запозичення, які не номінують нове для іспанської мови явище та мають слово-синонім у мові-реципієнті. Можливо, в даному випадку вживання французьких слів і виразів на тлі існування іспанських аналогів зумовлено вже згаданим фактором стилізації та данини моді, успадкованим історично з попередніх періодів розвитку мови: *banlieue* – передмістя (іспанський аналог: *periferia*), *prête porter* – готовий одяг, що випускається великими партіями у стандартних розмірах (іспанський варіант: *confección, preparado para llevar*) та ін.

Галіцизми як невід'ємний елемент неології сьогодні прагматично значущі в іспанській мові: вони залучаються до семантичних та оціночних переосмислень. Більшість галіцизмів продовжують відігравати роль модних, престижних, статусних слів, що використовуються з метою надання дискурсу індивідуального та творчого характеру (*matinée* - матине (ранкові зустрічі для любителів богемного життя), *gourmet* – гурме: вишуканий (про їжу), *dossier* – досьє (особова справа)).

В іспанській мові активно функціонують такі зовнішні запозичення, як арабізми (*yihad* – джихад, метафоричне позначення терористичної та екстремістської діяльності на захист ісламу, *hiyab* – хиджад євротрійка, *intifada* – інтифада, збройна боротьба палестинських арабів проти ізраїльтян, *siloviki* – силовики), запозичення з німецької (*putsch* – путч, *kitsch* – кіч, несмак, *realpolitik* – політика, що виходить з практичних міркувань, відмова за використанням ідеології) та італійської (*paparazzi* – фоторепертер світської хроніки, *sorpasso* – сорпассо, *omertá* – кругова порука), японської (*tsunami* – висока хвиля, стихійне лихо, *sudoku* – судоку, різновид цифрової головоломки)

та китайської мов (*feng-shui* - фен-шуй, *mah-jong* – гра маджонг, *taichi* – вид єдиноборства) та ін., а також запозичення з коофіційних мов (насамперед з каталанської, баскської мов) (*Generalitat* – Женералітат, каталонська парламент, *estatuí* - статут, закон про автономію Каталонії; *euskera* – баскська мова, *abertzale* - баскськи політичний рух націоналістичного штибу, *etarra* – терорист, член баскської терористичної організації ЕТА (*Euskadi Ta Askatasuna*) та ін).

Проаналізовані у дослідженні процеси неології наочно свідчать, що сучасна іспанська мова сьогодні відрізняється високою варіативністю та переживає активні трансформації дериваційних та лексико-семантичних способів розвитку неологізмів під впливом різних факторів соціального, політичного, економічного, культурного та наукового характеру.

2.3. Способи відтворення іспанських неологізмів в українському перекладі

З-поміж трансформацій при перекладі нами були застосовані лексичні та лексико-граматичні трансформації, оскільки йдеться про переклад на рівні словникової одиниці. Труднощами, з якими довелося зіткнутися, був пошук лексичних засобів, які служили для адекватної передачі сенсу. Тим не менш, ці труднощі вказують на необхідність наявності фонових знань та вивчення достатнього обсягу інформації.

Найчисленнішою групою прикладів має вид перекладацької трансформації калькування. Воно має на увазі переклад лексичної одиниці за допомогою заміщення компонентів мови-донора на відповідні елементи в мові-реципієнті [17, с. 12]. Більшість утворено за допомогою синтагматики шляхом додавання до слова префіксоїда або з'явилося в мові в результаті запозичення.

При перекладі іспанських неологізмів, утворених у результаті синтагматики, спостерігається зміна порядку слів (*turismo de vacunas* – вакцинний туризм; *el síndrome de la cabaña* – кабіний синдром). Поєднання прийменника *de* та іменника перекладається українською мовою прикметником.

Серед запозичень зустрілися такі слова, як *coronavirus* – коронавірус, *fam-trip* – ознайомлювальна поїздка, *e-mail* – електронна пошта, *ecommerce* – електронна торгівля та *videogame* – відеогра. У згаданих слів є іспанські еквіваленти, проте найбільш уживаними стали неадаптовані прототипи.

Se trata en su mayoría de empresas pioneras en la oferta de servicios relacionados con las nuevas tecnologías móviles, el e-commerce, el posicionamiento web o las redes sociales y que necesitan gente con talento y con unos conocimientos que no ofrecen los estudios reglados tradicionales. – В основному, саме нові підприємства сфери послуг, пов'язані з новими технологіями, **онлайн торгівлю**, розвитком сайтів або соціальних мереж, потребують талановитих кадрів з неординарним мисленням.

Найчастіше, методу калькування піддаються міжнародні словникові одиниці, еквіваленти яких прийнято у багатьох мовах.

При перекладі інших неологізмів українською мовою переважно не виникає труднощів, оскільки вони мають еквіваленти в мові перекладу. У деяких слів варіативний переклад: слово *online* можна перекласти транскрипцією, а можна знайти аналог – *в мережі*. Проте випадок вживання залежатиме від контексту, оскільки останній варіант вужчий у значенні.

El Ayuntamiento pasa la prueba de atención online a consumidores. – Мерія проводить тестування програми обслуговування **онлайн-звернень**.

Назва гри з людиною-павуком *Trepamuros* походить від складання слів *trepas* повзти та *muros* стіни. Неологізм утворений за аналогією з англійською назвою *wallcrawler*. Однак українською мовою назву доречно перекласти іменем головного героя – SpiderMan:

El trepamuros se estrenará a la portátil de Sony. – **Гру SpiderMan** запуснуть на ноутбуках від Sony.

Варіативними є відповідності-аналогії під час перекладу видів атракціонів. Наприклад, атракціон *aerobaby* крутиться і при цьому піднімається для створення відчуття польоту. У кожному парку назва для позначення такого атракціону своя: в українських парках розваг – це «Самоцвіти».

Безеквівалентна лексика зазнала описового перекладу. Це, наприклад, неологізми, пов'язані із соціальними мережами: *blogspot* – блог, створений на сайті Blogger, *tuitesfera* сукупність соціальної мережі Твіттер та її користувачів, *facebookero* – користувач Фейсбука, *retuitear* – повторно опублікувати запис у своєму профілі у Твіттері.

El enlace del artículo, titulado 'El vocabulario no sexista de la UMU indigna a sus lingüistas' fue retuiteado, es a dir, compartido, por muchos de los seguidores de la RAE. – Посиланням на статтю «Несексистський словник університету Мурсії обурило його лінгвістів» поділилися на своїх сторінках у Твіттері безліч передплатників Королівської Академії іспанської мови.

Короткого еквівалента українською мовою не знайшлося і для слова *desestacionalización*: воно означає процес скорочення або повного виключення сезонних коливань туристичного потоку за допомогою його приросту в менш популярні пори року.

*El programa tiene como objetivo impulsar la **desestacionalización** de los destinos turísticos y afavorir la creación del empleo en el sector.* – Метою програми є **скорочення сезонних коливань туристичного потоку та заохочення створення робочих місць у галузі.**

Описовий спосіб застосовується в перекладі прикладів із вмістом компонента «turismo» для позначення мети поїздки: «turismo termal» туризм з метою відвідування термальних джерел.

*El plan municipal de **turismo termal** zupinnyetsya na shlyahu reducidos a personas mayores.* – Муніципальний план розвитку **туризму на термоджерелах** передбачає зниження ціни для людей похилого віку.

Наступні групи неологізмів були перекладені українською мовою за допомогою транскрипції, передачі звучання іноземного слова, і транслітерації, у разі якої відтворюється пофонемне написання слова.

Переважає більшість слів, перекладених за допомогою транскрипції та транслітерації, є запозиченнями з англійської мови, тому пошук еквівалента в українській мові не був складним, оскільки лексична одиниця присутня і в мові

перекладу. Це переважно запозичення в лексичному полі «Інформаційні та комунікаційні технології»: *login* (логін), *fatality* (фаталіті), *chat* (чат), *podcast* (подкаст), *shooter* (шутер), *sms* (смс), *hosting* (хостинг).

Los servicios de hosting gratuito para sincronizar nuestros archivos son cada vez mas indispensables al ser cada vez mas común el hecho d'utilitzar diversos dispositius distinguits en el nostre dia a dia. – Безкоштовна послуга хостингу для синхронізації особистих файлів стає все більш незамінною, оскільки використання декількох пристроїв у нашому повсякденному житті стає все більш поширеним явищем.

У цій групі зустрічаються неологізми-назви соціальних мереж: *Twitter* (Твітер), *Facebook* (Фейсбук), *Instagram* (Інстаграм). Однак є назви соціальних мереж, які при вживанні в українській мові зберігають форму оригіналу: *youtube*, *whatsapp* і *tuenti*.

Los vídeos de sus gymkhanas acumulen millones de visitas en youtube gracias, особливо, a su habilidad al volante y a la espectacularidad de sus derrapes. – Його відео з джимхана набирають мільйони переглядів на youtube завдяки, зокрема, його навичкам маневрування та видовищності дрифтів.

Згідно з правилами читання іспанської мови, слово *wifi* іспанці прочитають як уїфі. Тим не менш, при перекладі цього неологізму українською мовою застосовуватиметься транскрипція з англійської мови, оскільки ця форма вже усталена в українській мові.

Londres contará con la mayor área wifi gratuita de Europa. – У Лондоні з'явиться найбільша в Європі зона доступу до бездротового інтернету.

Поширеним способом перекладу іспанських неологізмів українською мовою є описовий спосіб. В іспанській мові виникли такі неологізми: *coronials* і *balconazi*, для відтворення яких українською мовою іноді доречним буде описовий спосіб перекладу: *coronials* – коронери – покоління, народжене під час карантину; *balconazi* – люди, які ображають з балконів тих, хто ходить вулицею.

Продемонструємо вживання зазначених неологізмів у тексті та їх переклад українською мовою: *Coroniales: Enfermeras que se graduaron durante la pandemia*

del COVID-19. Serán mejores enfermeras? – Медсестри, які закінчили навчання під час пандемії COVID-19 – покоління епохи карантину. Чи будуть вони кращими медсестрами?

Coroners *Los médicos forenses son funcionarios judiciales independientes que investigan las muertes que se les denuncian. Harán las averiguaciones necesarias para averiguar la causa de la muerte, lo que incluye ordenar un examen post-mortem, obtener declaraciones de testigos y registros médicos, o realizar una investigación.*

Коронери – це незалежні судові службовці, які розслідують випадки смерті, про які їм повідомили. Вони зроблять усі необхідні розслідування, щоб з'ясувати причину смерті, включаючи призначення патологоанатомічного дослідження, отримання показань свідків і медичних записів або проведення розслідування.

Особливі труднощі викликає переклад неологізмів іспанської мови, утворених способом метафоризації. Переважно перекладачі вдаються у цьому випадку до описового способу перекладу, який макстимально точно може передати сенс новоутворення. Фінансово-економічна криза, що глибоко торкнулася Іспанії, спричинила появу таких словотвірних метафор, як *sorago* – додаткова оплата; спільна оплата; *repago* – оплата, вторинна виплата, а також новий економічний термін *imprago* – фінансова неспроможність, невиконання грошових зобов'язань у встановлений термін, який витіснив англiцизм *default*. Метафоричний термін *abstenciocracia*, що копіює словотворчу форму таких лексем, як *democracia burocracia bancocracia*, утворених шляхом словоскладання, концептуалізує та називає нове політичне явище і в українському перекладі може бути відтворений описовим способом: масова відмова від участі у голосуванні, що призводить до непередбачуваних результатів.

Aporofobia – неологізм-метафора побудований за зразком лексем з компонентом *fobia* – *claustrofobia*, *xenofobia*, *aracnofobia* – і розвиває значення страх, страх перед бідними, жебраками [66]. Слово з'явилося для позначення нової реалії, що виникла внаслідок зростання рівня бідності та зубожіння

населення в Іспанії внаслідок важкої кризи 2008-2014 рр., а також напливу великої кількості мігрантів, багато з яких так і не змогли знайти роботу та влаштуватися у новій країні, що викликало соціальну реакцію неприйняття та відторгнення. Модель виявилася продуктивною і стала підставою для народження ще однієї номінації – *turismofobia* – страх перед масовим туризмом, що завдає серйозної шкоди екології. Даний неологізм також варто відтворювати описовим способом перекладу. Привертає увагу іменник *nomofobia*, що складається з трьох компонентів: *no* – ні, заперечення; *mo*- аббревіатура від мобільного телефону та *fobia* – страх. При перекладі доречно застосувати трансформацію калькування. В українському варіанті воно звучатиме як номофобія, тобто страх залишитися без мобільного телефону або опинитися без мобільного зв'язку. Наведемо приклад:

*Esta adicción llamada **nomofobia** consiste en el miedo irracional a no tener el móvil o a estar incomunicado a Internet. – Ця залежність, яка називається **номофобією**, полягає в ірраціональному страху не мати мобільного телефону або бути відрізаним від Інтернету.*

Універсальну природу продуктивної метафоричної формули, яка імплікує смисло- та словоутворюючу моделі, підтверджують неологізм *youthquake*, який повторює похідну модель істотного *earthquake* – землетрясіння, в якому заміна першого компонента на *youth* (молодь) метафорично інтерпретує і передає значення серйозних політичних, соціальних або культурних змін, досягнутих завдяки впливу або діям молоді. Оскільки в українській мові дана реалія немає відповідника при перекладі доцільно зберегти його в первісному вигляді або дібрати еквівалент «молодіжний поштовх»:

*Él escribe que **youthquake** de 1960 derribó las barreras sociales y derrocó el elitismo. – Він пише, що молодіжний поштовх 1960-х років зруйнував соціальні бар'єри та повалив елітаризм.*

Нами було проаналізовано переклад 120 неологізмів різних сфер людського знання. Результати аналізу частотності вживання перекладацьких

трансформацій при перекладі іспанських неологізмів українською мовою можна представити у вигляді таблиці 2.1 та рис. 2.1.

Таблиця 2.1

Частка перекладацьких трансформацій іспанських неологізмів при перекладі українською мовою

№	Назва трансформації	Частота вживання
1	калькування	17 (14,1 %)
2	транскрибування	10 (8,3 %)
3	транслітерація	19 (15,8 %)
4	пошук відповідностей-аналогів	14 (11,7 %)
5	описовий метод	48 (40,0 %)
6	синтаксичне уподібнення (дослівний переклад)	12 (10,0 %)

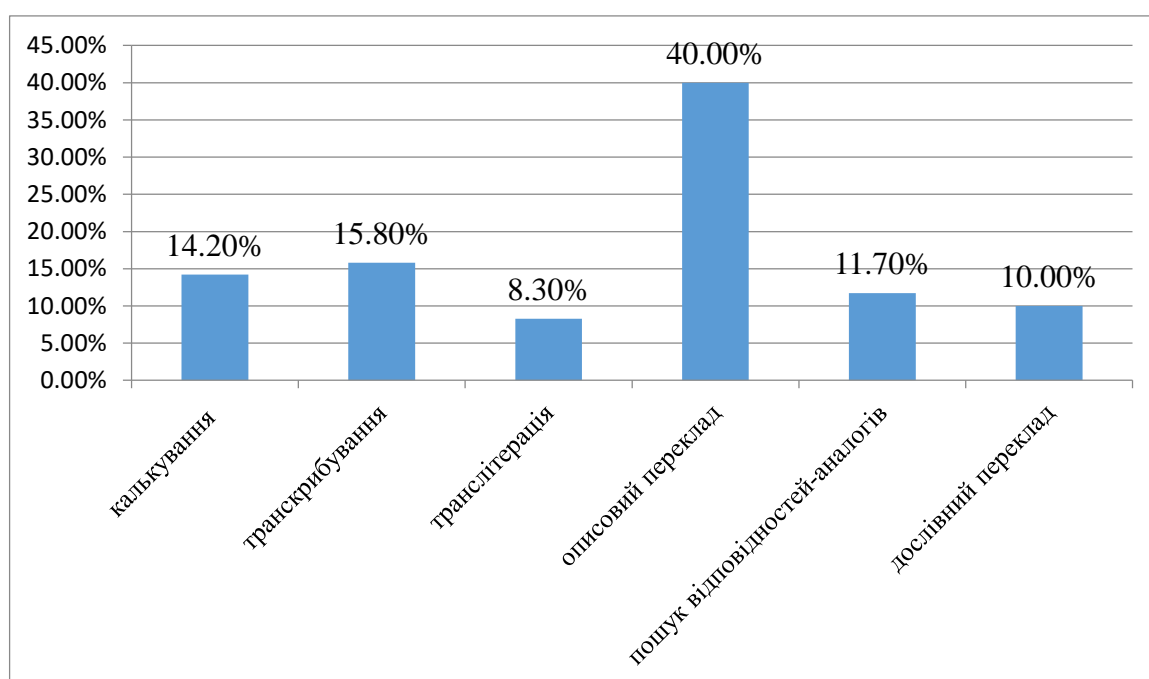

Рис. 2.1. Частотність використання перекладацьких трансформацій іспанських неологізмів при перекладі українською мовою

Таким чином, ми бачимо, що розглянуті нами перекладацькі трансформації активно використовуються при перекладі іспанських неологізмів українською мовою, а також при передачі унікальної інформації, що міститься в них. Існує чимала кількість перекладацьких трансформацій, їх різних класифікацій. Все ж, не всі з них часто використовуються при перекладі досліджуваної лексики. До

найбільш часто вживаних трансформацій можна віднести описовий переклад (40,0 %), калькування (14,1 %), транскрибування (15,8 %) пошук відповідностей-аналогів (11,7 %), синтаксичне уподібнення (дослівний переклад) (10,0%) і транслітерацію (8,3 %).

Отже, процес перекладу іспанських неологізмів українською мовою відбувається в два етапи: 1) визначення значення неологізму (за допомогою вузькоспеціальної літератури мовою оригіналу і фонових знань або з'ясування значення слова, за допомогою аналізу); 2) вибір методу перекладу: транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад, пошук відповідностей-аналогів тощо. Труднощі у перекладі неологізмів виникають у перекладача через недостатні знання в галузі, до якої належить неологізм, а не як результат незнання іспанської мови.

Для перекладу неологізмів в іспаномовних текстах українською мовою використовують різні методи та прийоми. Найчастотнішими є описовий метод, метод прямого запозичення (транскрипція та транслітерація) та калькування, синтаксичне уподібнення (дослівний переклад).

Транслітерація як спосіб перекладу іспанських неологізмів – формальне літерне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови, з якої перекладають, буквена імітація форми вихідного слова. Транслітерація – літерна передача слів і текстів, записаних за допомогою однієї графічної системи засобами іншої графічної системи (на відміну від транскрипції). Базуючись на певному алфавіті, транслітерація допускає умовність використання літер, уведення додаткових знаків. При цьому вихідне слово в перекладному тексті подається у формі, пристосованій до проголошуючих характеристик мови перекладу.

Переважання описового перекладу іспанських неологізмів обумовлюється не тільки відмінною від іспанської лексико-синтаксичної сполучуваністю одиниць української мови, але і іншим рівнем розвитку сфери, до якої дане новоутворення відноситься, що змушує фахівців або запозичувати відсутні в українській мові поняття, або експлікувати значення вихідної одиниці, часом

вдаючись до досить розгорнутих і «великовагових» конструкцій. Іспанські реалії-неологізми, як правило, мають відповідні еквіваленти в мові перекладу, тому такі прийоми, як синонімічні заміни, описовий переклад, доречно використовувати лише в тих випадках, коли в мові перекладу відповідний термін відсутній.

Калькування іспанських неологізмів – перекладацький прийом, що полягає в тому, що складові частини слова (морфеми) або словосполучення замінюються їх прямими відповідниками на мові перекладу.

Пошук відповідностей-аналогів – перекладацький прийом, що полягає в тому, що складові частини слова (морфеми) або словосполучення замінюються їх прямими відповідниками на мові перекладу.

Таким чином у дослідженні проаналізовані способи і прийоми відтворення іспанських неологізмів, а також виявлені найбільш ефективні способи перекладу обраних лексичних одиниць з іспанської на українську мову.

Висновки до розділу 2

Зміни у мовному просторі носіїв іспанської мови здійснюються шляхом створення неологізмів, які, поряд із запозиченнями, є продуктивними засобами поповнення її лексичного макрополя та, отже, лексичного складу іспанської мови. Серед найбільш продуктивних словотвірних інструментів у сучасній іспанській мові пріоритетне місце займає афіксація, насамперед, префіксальний спосіб творення неологізмів. За ним слідує суфіксація, словоскладання, парасинтетична модель та аббревіація. Дериваційні моделі, що використовуються в іспанській мові, виконують найважливіші прагматичні функції, дозволяючи не тільки посилювати емоційний та модальний вплив на адресата, а й чинити маніпуляційний тиск.

Підхід до неології як до процесу створення та вживання нових лексичних одиниць дозволив виділити окрім дериваційних неологізмів, які утворюються за продуктивними моделями, неологізми семантичні, що виникають у результаті присвоєння нових значень вже відомим словам. Семантичні неологізми також є численні в іспанській мові, як запозичення або дериваційні неологізми, проте вони набагато важче піддаються диференціації у зв'язку з тим, що не змінюють зовнішню структуру слова.

Найбільш продуктивними моделями для створення семантичних неологізмів у сучасній іспанській мові є такі способи, як метафоризація, метонімізація, евфемізація семантики слів, а також розширення та звуження семантичного обсягу лексеми, семантичний зсув та транспозиція. Це зумовлено комплексною дією кількох тенденцій у мові: тенденції до експресивності, наочності мовних засобів і водночас мовної економії, що є необхідною умовою функціонування мови. Семантична неологія міцно увійшла до арсеналу активних засобів впливу адресанта на адресата в іспанській мові.

У сучасній іспанській мові лексичний фонд поповнюється завдяки запозиченням насамперед з англійської та французької мов, а також із коофіційних мов Іспанії. Проникненню запозичень у літературну іспанську мову сприяють інтернаціоналізація політичного, економічного та культурного життя,

вплив науково-технічного прогресу, авторитет держав на міжнародній арені, експансія суспільно-політичної думки та мода, що поширюється, на іноземні слова як своєрідний елемент престижу.

Проведений комплексний аналіз дериваційних процесів, семантичної неології та запозичень дозволяє стверджувати, що ці мовні ресурси дають можливість ефективно маніпулювати структурою слів, їх смислами, отже, свідомістю аудиторії. Це свідчить про те, що зростаюча роль неології у лінгвопрагматиці іспанської мови у найближчому майбутньому зберігатиметься.

Для перекладу неологізмів в іспаномовних текстах українською мовою використовують різні методи та прийоми. Найчастотнішими є описовий метод, метод прямого запозичення (транскрипція та транслітерація) та калькування.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі досліджено теоретичні аспекти вивчення особливостей неологізмів; проаналізовано лексико-семантичні особливості іспаномовних неологізмів та способи їх перекладу українською мовою.

У першому розділі роботи вивчено основні поняття дослідження, а саме розглянуто явище неології та неологізму, який визначається як слово або його лексичний зміст, який, на відміну від загальновідомих лексичних одиниць, характеризується новизною і сприймається як незвичне. Окрім того неологізмами часто називають і взагалі будь-яке нове слово, яке виникло протягом певного визначеного мовного процесу.

З'ясовано, що головна причина лексичних змін полягає у відтворенні концептуального світу. Неологізація – це системний процес, який зумовлений правилами, що керують створенням нових лексичних одиниць або лексичних значень. Багато лінгвістів висунули низку критеріїв для визначення неологічного характеру лексичних одиниць, але більшість із них дотримуються думки, що неологізм є інновацією на лексичному рівні, яка виникла в результаті мовних змін.

У сучасній лінгвістиці налічується безліч підходів та класифікацій неологізмів, що відрізняються за своїми критеріями. Класифікація неологізмів може здійснюватися за їх походженням, структурою, періодом входження у мову, тематикою та сферою вживання, за семантичними та стилістичними властивостями тощо.

Неологізми слугують, з одного боку, для номінації нових чи ще не названих понять, реалій, а з іншого – для заміни традиційно вживаних найменувань новими, що спричинено різними чинниками. До таких чинників слід віднести прагнення до мовної економії, виразнішого, точнішого найменування, уніфікації номінативних моделей, експресивно-стилістичного оновлення, з причин соціокультурного, соціально-політичного, пуристичного, евфемістичного характеру тощо. Група словотворчих неологізмів (створених за моделями афіксації, словоскладання, злиття) та запозичень є найбільш

представницькою у сучасній іспанській мові. Словотворчі процеси в неологізмах та okazіоналізмах демонструють активізацію потенціалу словотворчості: багаті можливості іспанської дериваційної системи та здатність іспанської мови до створення ігрових форм.

Неологізми виникають у наступних ситуаціях: у зв'язку з потребами позначення нових явищ; у зв'язку із заміною старих найменувань новими, що може бути викликано потребами моди на нові слова замість старих; у зв'язку з явищем взаємодоповнення, коли вони співіснують зі старими назвами, диференціюючись за стилями, ситуаціями вживання. Поява такої великої кількості нових розмовних та жаргонних слів зумовлена тим, що інновації торкнулися багатьох сфер діяльності суспільства: особисте життя, процес праці, суспільний простір та соціальні зв'язки.

Сьогодні однією з мовних сфер, яка найбільше поповнилася неологізмами, є компютерні технології, медицина та соціальна сфера.

Виявлені неологізми в сучасній іспанській мові утворюються таким чином: 1) словотвірна деривація (*neologismos de forma*): суфіксація, префіксація; 2) запозичення; 3) семантична деривація (*neologismos de sentido*), яка пов'язана із лексикалізацією нового значення. Популярним способом творення неологізмів є словоскладання, абрєвіація, метафоризація, метонімізація та евфемізація.

При перекладі іспанських неологізмів українською мовою використовують різні перекладацькі трансформації. Нами було виявлено перекладацькі трансформації, які активно використовуються при перекладі іспанських неологізмів українською мовою, а також при передачі унікальної інформації, що міститься в них. До найбільш часто вживаних трансформацій можна віднести описовий переклад (40,0 %), калькування (14,1 %), транскрибування (15,8 %) пошук відповідностей-аналогів (11,7 %), синтаксичне уподібнення (дослівний переклад) (10,0%) і транслітерацію (8,3 %).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алімова Р. Р. Неологія в аспекті дериваційних і семантичних процесів. *Іberoамериканські зошити*. 2013. №2 (2). С. 75–89.
2. Бондаренко О. М. Англійські неологізми: нове у використанні способів утворення. *Вісник Запорізького національного університету*. Філологічні науки. 2010. № 1. С. 127–131.
3. Войцева О. А. Лексичні інновації в термінології моди на початку ХХІ ст. (на матеріалі української, російської та польської мов). *Срібний вік: діалог культур* : зб. наук. ст. за матеріалами IV Міжнар. наук. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Ільова / ОНУ ім. І. І. Мечникова, Філол. ф-т, Каф. світової літератури; відп. ред. Н. М. Раковська. Одеса : Астропринт, 2018. С. 438–449.
4. Волченко О. Індивідуально-авторські неологізми як перекладознавча проблема. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Філологія»*. 2018. Вип. 27. С. 116–124.
5. Гальченко Я. С. Емоційно-оцінні суфікси з деспективним значенням у сучасній іспанській мові. *Актуальні проблеми іспанської мови* : тези міжв. студ. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 23 груд. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 179-180.
6. Горбач О. В. Основні напрямки дослідження неологізмів у сучасній лінгвістиці (на матеріалі лексики маркетингу сучасної німецької мови). URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/Horbach>
7. Денисюк Т. Б. Неологізми в іспанському економічному дискурсі. *Національна економіка Республіки Білорусь: проблеми і перспективи* : матеріали VIII Міжнар. науч.-практ. конф., м. Мінськ, 30 жовт. 2015 р. Мінськ, 2015. С. 342-344.
8. Дзюбіна О. І. Особливості утворення і функціонування семантичних неологізмів іспанської мови в сфері інтернет-комунікації. 2014.10 жовт. (№12). С. 23-27.
9. Жлуктенко Ю. А., Березинський В. П., Борисенко І. І. Динаміка словотвірної системи та неологізми. *Англійські неологізми*. Київ: Наукова думка, 2002. С. 58–65.

10. Косович О. В. Лексичні інновації в сучасній теорії неології. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер.: Філологічна. 2013. Вип. 35. С. 166–167.
11. Кульбіда Д. П. Структурно-семантична адаптація англоамериканізмів в іспанському мас-медійному туристичному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Випуск 66. С. 62–64.
12. Купріянов Є. В. Лексикографічна система іспанської мови: феноменологія інтегрального опису:[монографія]. Київ: УМІФ НАНУ, 2018. 254 с.
13. Кучеренко І. В. Лексичні інновації в сучасному масмедійному дискурсі України та Німеччини як перекладознавча проблема. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 11. С. 90–98.
14. Кучеренко І. В. Лексичні інновації в сучасному масмедійному дискурсі України та Німеччини як перекладознавча проблема. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. Серія “Філологічні науки”. Мовознавство. 2019. № 12. С. 100–105.
15. Кучумова Н. В. Способи утворення неологізмів у сучасній медичній лексиці. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 46. С. 55–58.
16. Ляпунова Н. В. Структура, семантика та прагматика словотвірних мережних неологізмів іспанської мови : автореф. дис ... канд. філ. наук :10.02.05. Київ, 2012. 15 с.
17. Мариненко П. І. Лексичні новотвори в сучасній іспанській мові: структурний та семантичний аспекти : дис... канд. наук:10.02.05. Київ, 2007. 23 с.
18. Махачашвілі Р. К. Лінгвофілософські виміри техносфери сучасного буття (на матеріалі інновацій англійської мови). *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 110, Т. 2. С. 30–32.

19. Романова Г. С., Іовенко В. А., Ларіонова М. В. Іспанська мова для журналістів. Рівень-бакалавр. К., 2009. 339 с.
20. Сегеда О. В. Особливості неологізмів та їх використання у процесі вивчення англійської мови. Перекладацькі інновації : матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13-14 березня 2014 р. / редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. Суми : СумДУ, 2014. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/36466/1/Segeda_neologisms.pdf
21. Серебрянська А.О., Підпригора Ю.Г. Граматика іспанської мови: граматичний аналіз. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2002. 127 с.
22. Сингаївська Г. В., Наубетова О. Д. Арабізми у сучасній іспанській мові: історія запозичення й особливості функціонування. Мовні і концептуальні картини світу. 2013. Вип. 43 (3). С. 108–115.
23. Тигипко О. Є. Запозичення в іспанській мові: функціональний та перекладацький аспекти
24. Ткачик О. В., Роговська Н. В. Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. № 9. 2017. С. 36–40.
25. Туровська Л. В., Василькова Л. М. Нові слова та значення. Київ : Довіра, 2008. 271 с.
26. Філіппович Т. Особливості утворення неологізмів у сучасній іспанській мові. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії* : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 21–24.
27. Чумак Л. М. Лексичні інновації в англomовному медійному дискурсі початку XXI століття: структурний і лінгвопрагматичний аспекти : дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Київ, 2018. 22 с.
28. Шовкопляс Ю. О. Аспекти вивчення впливу іспанської на англійську мову США (порівняльний аналіз українських та зарубіжних досліджень).

Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”.
Мовознавство. 2019. № 11. С. 167–171.

29. Щерба Д. В. Поняття системи та структури в термінознавстві.
Проблеми української термінології : зб. наук. праць. Львів: Національний
університет «Львівська політехніка», 2006. С. 15–16.

30. Arango-Forero G. Comunicación digital: una propuesta de análisis desde
el pensamiento complejo. *Palabra Clave*. 2013. Vol. 16 (3). P. 673-697.

31. Ayala Pérez T. La Palabra Escrita en la Era de la Comunicación Digital.
Literatura y lingüística. 2014. Vol. 30. P. 284-301.

32. Castañón J. La comunicación deportiva y la lengua española. Valladolid :
Vidis Comunicación, 2011. 286 p.

33. Castañón J. The Spanish language in the sports press. Idioma y deporte.
URL:<http://www.idiomaydeporte.com>

34. Cerrolaza Gili O. Diccionario práctico de gramática. Madrid, Edelsa,
2005. 400 p.

35. Cervera Borrás J. Ante el neologismo. Biblioteca virtual Miguel de
Cervantes. URL: http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/ante-el-neologismo--0/html/ffbc87e2-82b1-11df-acc7-002185ce6064_2.html (дата обращения:
23.11.2021). Electronic copy available at: <https://ssrn.com/abstract=4026773>

36. Coronavirus, recomendaciones lingüísticas. Fundación del español
urgente. URL: <https://fundeu.es/coronavirus-recomendaciones-lenguaje/>.

37. Covidiccionario. URL: <https://www.instagram.com/covidcionario/>

38. Díaz Cjahuá C. D. Las Redes Sociales y su Repercusión en el Lenguaje
de la Población Universitaria. *Acta Herediana*. 2019. Vol. 62. No. 1.

39. Díaz Hormigo M. T. La formación de palabras : tendencias predominantes
en la derivación / María Tadea Díaz Hormigo. Neología y creatividad lingüística :
quaderns de filologia de la universitat de València (anejos № 77). Valencia :
Universitat de València. P. 83–112.

40. Diccionario de la lengua española / Real Academia Española. Madrid:
Espasa Libros, S.L.U., 2001. 2448 p.

41. Diccionario histórico de la lengua española, REAL ACADEMIA ESPAÑOLA [Электронный ресурс]. URL: www.rae.es/dhle
42. El nuevo dardo en la palabra [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://revistakatharsis.com> (дата обращения: 16.04.2016)
43. Estornell Pons M^a. Neologismos en la prensa : criterios para reconocer y caracterizar las unidades neológicas. Quaderns de Filologia de la Univesitat de València. Valencia : Univesitat de València, 2009. 235 p.
44. Formula TV: estudios de la televisión española. 2012. URL:www.formulatv.com .
45. García A. Así se sintoniza MARCA TV // Marca. 2010. URL:http://www.marca.com/2010/08/26/diario_marca/1282809341.html
46. Gerding C., Fuentes M., Gomez L.E., Kotz G. Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. Colombian Applied Linguistic Journal, 16 (1). Chile, 2014. 54 p.
47. Gerding C., Fuentes M., Gomez L.E., Kotz G. Anglicisms: An active word-formation mechanism in Spanish. Colombian Applied Linguistic Journal, 16 (1) / C. Gerding, M. Fuentes, Gomez L .E., Kotz G. – Chile, 2014. – 54 p.
48. Gráfico interactivo con las candidatas a palabra del año 2020 de la FundéuRAE [Электронный ресурс] // Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 22.12.2020. URL: <https://www.fundeu.es/blog/grafico-interactivo-con-las-candidatas-a-palabra-del-ano2020-de-la-fundeurae/>
49. Herreiz A. José Ortega y Gasset: el deporte como metáfora // RICYDE: Revista internacional de ciencias del deporte. 2011. URL: <http://www.cafVd.com/REVISTA/semblanza23.pdf>
50. Llopart-Saumell E. Los neologismos desde una perspectiva funcional: Correlación entre percepción y datos empíricos [Электронный ресурс] // Rev. signos vol.52 no.100 Valparaíso Aug. 2019, Scientific Electronic Library Online. URL: <https://dx.doi.org/10.4067/S0718-09342019000200665>

51. Manuel Criado de Val Don Quijote y Cervantes de ayer a hoy: Colección Scripta Academiae. – Madrid: Centro Superior de Investigaciones Científicas, 2005. 320 p.
52. Moral del Rafael. Historia de las Lenguas Hispánicas. – Barcelona: La Espiga, 2009. 334 p.
53. Muestra de novedades DLE 23.4 [Электронный ресурс] // Real Academia Española, 23.11.2020. URL: <https://www.rae.es/sites/default/files/2020-11/NOVEDADES%20DLE%2023.4.pdf>
54. Navarro F. A. Neocoronaléxico popular. Agencia EFE, 01.08.2020. URL: <https://www.efesalud.com/neocoronallexico-popular-lenguaje-coronavirus/>
55. Observatorio de palabras, REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. URL: <https://www.rae.es/portal-linguistico/observatorio-de-palabras>.
56. Pons Rodríguez L. 'Covidiota', 'balconazis', 'cuarenpa'... los neologismos que nos ha traído la pandemia. URL: https://verne.elpais.com/verne/2020/04/07/articulo/1586246728_179666.html.
57. Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española. Nueva gramática de la lengua española: morfología y sintaxis. Madrid: Espasa, 2009. 1149 p.
58. Real Academia Española. Tecnicismos, neologismos y extranjerismos en español. 23 edición del DRAE. 2015. URL: <http://www.rae.es/boletines/bilrae#sthash.gmHFLoz9.dpuf16>.
59. Real Academia Española. Libro de estilo de la lengua española según la norma panhispánica. Madrid : Espasa, 2018. 244 p.
60. Robles Ávila S. Qué fue de los extranjerismos innecesarios o evitables del DPD en el reciente DRAE23. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*. Madrid, 2017. C. 225-238.
61. Sandoval C., Enciso S., Mendoza R. Redes sociales: Lenguaje virtual y ortografía. *Educateconciencia*. 2015. Vol. 6 (7). P. 75–88.

62. Sarkisyan, Olesya, Vocabulary of the New Reality, or Neologisms in the Era of the Pandemic (Illustrated by Examples in Spanish) (December 3, 2021). <https://vestnikcs.ru/sbornik-nauchnyh-trudov-izbrannoe-3>.
63. Seco M. Nuevo diccionario de dudas y dificultades de la lengua española. Barcelona: Espasa Calpe, 2011. 744 p.
64. Síndrome de la cabaña o síndrome de la cara vacía, con minúsculas. Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 10.05.2021. URL: <https://www.fundeu.es/recomendacion/sindrome-de-la-cabana-o-sindrome-de-la-caravacia-con-minusculas/>.
65. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Covidiot>
66. Vacunódromo, neologismo válido. Fundación del Español Urgente (FundéuRAE), 02.03.2021. URL: <https://www.fundeu.es/recomendacion/vacunodromo-neologismo-valido/>
67. Villena B. Creación neológica en mapudungún: entre el desplazamiento y la lealtad lingüística. *Terminalia*. 2014. № 10. P.37-49.